

BÜTÜN
ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ
BİRLESİN!

tarafından bağışlanmıştır
TÜSTAV

Kitle

PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR
15 EYLÜL 1975 250 krş
YIL:2 SAYI: 75

haftalık sosyalist gazete

SOSYALİST ÖRGÜTLENMEDEN KORKKAN
EGEMEN GÜÇLER BASKILARI ARTIRIYOR

TÜSTAV

'den haberler

TSİP ÖRGÜTLERİ BASKILARI PROTESTO EDİYOR

TSİP Adana ve Gaziantep İl Örgütleri bildiriyor

İşçi sınıfı ve emekçi halkın yük selen mücadelesini boğmak için, egemen güçler baskı ve terörlerini artırdılar.

Anayasa'ya aykırı olarak kurulan Devlet Güvenlik Mahkemeleri 12 Martı aratmayacak şekilde çalışıyor. Eli kanlı faşist köpekler beraat ederken, İYÖKD (İstanbul Yüksek Öğrenim Kültür Derneği) Yöneticileri hakkında toplam 300 yılı aşkın cezalar isteniyor.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi (TSİP) Genel Sekreteri tutuklandı. Parti üyesi gazetecilere kelepçe vuruldu. Son olarak da, izin alınarak yapılan bir toplantı bahane edilerek, Ankara İl Yöneticilerine 5-8 yıl arası değişen cezalar biçildi.

Bu cezalar, Gamak'ta, Sungurlar'da, Bereç'te ve yurdun dört bir yanında grev ve direnişlerini sürdüren işçilere gözdağı vermek içindir...

Bu cezalar, yükselen İŞ-EKMEK-HÜRRIYET mücadelemizi boğmak, tüm ilerici, demokrat ve sosyalistleri sindirmek içindir.

Bu cezalar, MC iktidarının elebaşlarının gizli toplantılarında kararlaştırılmıştır.

Baskılar bizi yıldıramaz. Sınıf düşmanlarımız şunu bilsinler: BAĞIMSIZLIK - DEMOKRASİ - SOSYALİZM KAVGAMIZ her türlü en gelir aşarak başarıya ulaşacaktır.

TSİP Sivas İl Örgütü bildiriyor

Anayasa teminatı altında kurulan ve yasal - demokratik yollardan işçi sınıfı ve emekçi halkımızın bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini büyük bir azim, fedakârlık, disiplin ve kararlılıkla sürdüren Türkiye Sosyalist İşçi Partisine, kurulduğu andan itibaren her türlü anti - demokratik baskı ve yıldırma yöntemleri uygulanmaktadır. «Hür demokratik rejim» in var olduğu en yetkili ağzılardan hemen hergün ilân edildiği bu düzende, partimizin üyeleri hiç bir kanunî gerekçe gösterilmeksizin tutuklanmış, karakollarda dövülmüş, en tabii yasal faaliyetleri engellenmiş, parti büroları basılmış, kitaplarına gazetelerine el konmuş, bir çok yönetici ve üyeleri hakkında kovuşturma açılmıştır. Partimize yönetilen bu sistemli ve planlı baskı ve terör, özellikle son günlerde yoğunlaşmış, TSİP Genel Sekreteri Yalçın Yusufoglu'nun tutuklanmasıyla ve Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesinin, partimizin Ankara İl Yöneticilerine verdiği anti - demokratik ve haksız kararlar en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

Bütün bu baskı ve terörün amacı açıktır: TSİP yönetici ve üyelerini ve partimizin şahsında işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin sömürden ve baskıdan kurtuluş mücadelesinde gözünü korkutmak, yıldır

(Devamı 10. Sayfada)

TSİP Sakarya İl Örgütü bildiriyor

İşçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın günden güne gelişen İş, Ekmek, Hürriyet ve Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm mücadelesi karşısında gerilemekte olan hakim sınıflar sömürü düzenlerini sürdürürebilmek amacıyla, kendi demokrasi anlayışlarına dahi ters düşerek, tüm ilericiler, yurtseverler ve sosyalistler üzerindeki baskılarına yenilerini eklemektedirler.

Öğrencileri kurşunlayanlar, işçi ve aydınlarımız öldürenler ellerini kollarını sallayarak gezmekte, işçi sınıfımızın yükselmekte olan ekonomik ve siyasal mücadelesi baskı ve terörle sindirilmek istenmektedir.

Son olarak geçtiğimiz hafta içinde Partimiz Genel Sekreteri Yalçın Yusufoglu'nun, hakkında 3 gıyabi tutuklama kararı olduğu gerekçesiyle İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesince tutuklanmasından sonra dün de Partimiz Ankara İl Yöneticileri 31 Ocak 1975 tarihin de yapılan «Faşist baskıları protesto toplantısı» ve Kissinger'in Ankara'ya gelişi üzerine yayınladıkları bir bildiriye dolayısıyla, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesince 5-8 yıl ağır hapis cezasına mahkum edilmişlerdir.

Baskıların tek tek parti üyelerine değil, Türkiye Sosyalist İşçi Partisine dolayısıyla işçi sınıfı-

(Devamı 10. Sayfada)

TSİP Edirne Örgütü bildiriyor

Partimizin, kurulduğu günden bu yana, özellikle MC faşizminin baskıları karşısında, bir bütün olarak aktif bir biçimde işçi sınıfının en tutarlı mücadelesini verdiği inancındayız.

Bir yıldan fazla mücadelesiyle devrimci unsurları büyük ölçüde derlemiş olan partimiz, bunun yanı sıra işçi sınıfının ideolojik, politik mücadelesinin gün ve gün daha ileriye gitmesinde kitlelere önderlik etmektedir.

Bir avuç parababasının iktidarı olan MC faşizmi, her gün yeni yeni oyunlar tezgâhlayarak halkımızın işçi sınıfı öncülüğünde yükselmekte olan iş, ekmek, hürriyet mücadelesini, faşist komandoları ile, polisi ile, jandarması ile, panzeri ile, jopu ile, zindanı ile, işkencesi ile engellemeye çalışmaktadır. Bu zulüm ve baskılara en çok hedef olan, şüphesiz ki TSİP üyeleri ve yöneticileridir. MC denen bir avuç parababasının iktidarı, halkımızın örgütlenmesinden, gün be gün yükselen bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinden korkuya ve telâşa kapılmışlardır.

MC, Partimiz yöneticileri hakkında dava açarak, bu davaların sonucunda halkımızın devrimci mücadelesini engellemek istemektedir.

İlerici yayınlara, yönetici arkadaşlarımıza yapılan baskılar, özün-

(Devamı 10. Sayfada)

TSİP'li İşçi Temsilcisi Murtaza Bayraktar da hapiste

24 Ağustos günü, gecekondu yıkımını protesto eden Küçükköy halkının üzerine jandarma gönderilmiş, olaylar çıkmış ve olaylar sonucunda, 17 kişi gözaltına alınmıştı. Bu 17 kişi, daha sonra İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından tutuklandı.

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, tutuklama kararı aldı. Halde dosyayı Gaziosmanpaşa adliyesine devretti. Böylece devrettiği dosyadan, tutuklama vermiş oldu.

Küçükköylü emekçiler, önce bir hafta jandarma karakollarında, polis nezarethanelerinde sürdürüldüler. Sonra da cezaevine gönderildiler.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi olayı protesto için Küçükköy'de miting ve yürüyüş yaptı. Toplantıya katılan yüzlerce partili partisiz işçi, emekçi, gecekondu yıkımını protesto etti. Hapishanedeki arkadaşlarının serbest bırakılmasını istedi.

Küçükköy'de halkı kanunsuz yürüyüşe teşvik ettikleri id

diasıyla tutuklanan 17 işçi, emekçi arasında, TSİP Eyüp ilçesi üyesi ve direnişteki Murat Cam Fabrikası işyeri temsilcisi Murtaza Bayraktar da vardı.

TSİP üyesi Murtaza Bayraktar, yine direnişte bulunan Trakya Cam Fabrikası temsilcisi Musa Işık'la birlikte, olaylar sırasında değil, olayların olduğu gece saat 0.2'de direniş çadırında jandarmalar tarafından tutuklandı. Bu iki işçi, işverenin haklarında yaptıkları ihbar sonucunda bir işveren komplosuyla tutuklanmış oldular. İşveren ihbar telefonunda, bu iki işyeri temsilcisinin, olaylar sırasında kaçanları direniş çadırında sakladıklarını da iddia etmiş ama bu iddiasını ispatlayamamıştı.

TSİP üyesi, Murat Cam Fabrikası temsilcisi Murtaza Bayraktar ve Trakya Cam Fabrikası temsilcisi Musa Işık şimdiki 15 emekçi ile birlikte Sağmalcılar'da tutuklu bulunuyorlar. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesinin kararıyla...

TSİP Denizli Örgütü, Denizli Valisini işçi düşmanı ilân etti

Denizli Basma Boya Fabrikasındaki direniş ve bu direniş sonucunda ölüm orucuna yatan 6 işçi ile ilgili olarak, TSİP Denizli İl Örgütü, işçiler üzerindeki anti - demokratik baskıları protesto yürüyüşü yapmak istemiyor, ancak bu yürüyüşü vilayet izin vermemiştir. Denizli TSİP il başkanının konuyla ilgili açıklaması şöyledir:

Partimiz İl Örgütü tarafından Denizli'de 31.8.1975 günü düzenlenmek istenen «İşçiler üzerindeki anti - demokratik baskıları protesto yürüyüşü» ne Denizli Valisi izin vermemiştir.

Hemen şunu belirtelim ki, Siyasal Partiler gösterecekleri faaliyetler ve yapacakları yürüyüş ve mitingler için herhangibir makamdan izin almazlar. Esasen biz de tertip komitesi ve Parti olarak Valiliğe sadece bilgi verdik. İzin isteminde bulunmadık.

Valiliğin, birinci cevabi yazısında, 31.8.1975 günü, Denizli'de Kısmi Senato Seçimleri Aday yoklaması yapılacağı ve Denizli'de işçiler üzerine protesto yürüyüşünü gerektirecek herhangi bir baskı ve anti - demokratik uygulamanın olmadığı gerekçe gösterilmiştir.

Denizli Valisi, Merkez İlçe Seçim Kurulu Başkanının, Valiliğin müracaatı üzerine verdiği mütalaa, o gün, yürüyüşün yapılmasına hiç bir engel olmadığı yolunda olmasına rağmen, Vali bu görüşü tahrif etmiştir. Ve bu görüşü aleyhimize gerekçe göstermiştir.

İşçiler üzerine anti - demokratik baskı olmadığı yolundaki gerekçesiyle de açıkça, patronlar, kapitalistler yanında olduğunu belirtmiş ve suç üstü yakalanmıştır. Valinin tutumu İŞÇİ DÜŞMANLIĞININ TİPİK ÖRNEĞİDİR. Kendisini İşçi Düşmanı İlan ediyoruz.

Valilik daha sonra verdiğimiz ikinci dilekçeye cevap olarak da, «Siyasal partilerin yürüyüş ve benzeri faaliyette bulunmayacakları ve buna ilişkin bir kayıtlı olmadığını» gerekçe göstermiştir. Denizli Valisine Toplantı ve Gösteri yürüyüşü hakkını düzenleyen Anayasanın 28. maddesini okumasını sahit veriyoruz, acaba, hangi yasa ile siyasal partilerin gösteri yürüyüşü yapma hakkı kısıtlanmıştır veya kaldırılmıştır. Vali, bunu açıklamalıdır.

Faşist örgüt Ülkü Ocaklarının Denizli şubesinden verilen Bozkurt amblemini kabul eden Valinin işçi düşmanlığı yetmiyormuş gibi, Anayasayı da ihlâl eden Valinin yapacağı, ilk valiliğinin ikinci ayını doldurmadan istifa etmesidir.

Kamu oyu, açıkladığımız bu gerçekleri bilmeli, işçiler, köylüler, devrimci halkımız, kimin kendisinden yana, kimin patronlardan yana olduğunu iyi tanımalıdır.

Bir provakasyona gelmemek için şimdilik yürüyüşümüzü erteledik. Yakın gelecekte, yürüyüşümüzü gerçekleştireceğiz. Bunu engellemeye, İŞÇİ DÜŞMANI VE ANAYASA SUÇLUSU Denizli Valisinin ne savunduğu kapitalist düzenin bile gücü yetmeyecektir. Bu böyle bilinsin...

Partimiz üzerinde yoğunlaşan baskılar bizi yolumuzdan alıkoyamayacaktır

Ahmet Kaçmaz

Burjuvazi, Partimiz üzerindeki baskılarını aman sızca yoğunlaştırıyor. Partimizin politikası doğrultusunda yayın yapan gazete ve dergilerin —KİTLE, GERÇEK ve İLKE— eksiksiz hepsi için toplama kararı çıkartılıyor. Yine Parti üyelerinin çabalarıyla yayınlanan eğitim broşürlerinin tamamı toplatılıyor. Hatta bizzat Parti yayını olan Faşizm ve Milliyetçi Cephe kitapçığı bilirkşi raporuyla 142' den (komünizm propagandası) «temize» çıktıktan sonra «güvenlik kuvvetlerini tahkir ve tezyif» ettiği gerekçesiyle toplatılıp, yayının sorumlusu Parti temsilcisi hakkında kovuşturma açılıyor. Parti politikası doğrultusunda yayın yapan gazetelerin sorumlu yazı işleri müdürleri ardı ardına tutuklanıyor! Dikkat edilsin, sadece kovuşturma açılmakla yetinilmiyor, böylesi durumlarda asla mutad olmadığı halde, şimdiye dek yayın yoluyla suç işleyenlerin cezaları, Yargıtay safhası dahil kesinleşmeden tutuklama yoluna gidilmediği halde, bu yayınlar sırf partimizin politikasını aksettirdiği, sorumlu müdürler partili olduğu için, bu yeni baskı yöntemine başvuruluyor. Bu baskı furyasında Partimizin Genel Sekreteri de tutuklanıyor!

Baskıların en sonucusu ise geçtiğimiz hafta Ankara'dan geldi. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi, Ankara İl Yönetim Kurulu üyelerimizi ve ayrıca biri Merkez Yürütme Kurulu üyesi olan iki partili arkadaşımızı 5-8 yıl arasında ağır hapis cezasına çarptırdı ve üstelik de temyiz yolu açık olduğu halde tutuklanmalarına karar verdi!

Bu davanın safahatı ise gerçekten ilginç: Başlangıçta duruşmalar birer ay ara ile yapılırken, son bir ay içinde olağanüstü bir hızlanma apaçık göze çarpıyor. Temmuz ayında, Devlet Güvenlik Mahkemesi bünyesinde değişiklikler ve ayarlamalar yapıldıktan sonra, Ağustos ayı sonunda Savcı bir paragraflık esas hakkındaki mütalâasını okuyor. Hiçbir delile dayanmaksızın, Partimiz Ankara İl Örgütünün «muvazaalı» bir şekilde kurulduğunu ve «gaye» sinin «Türkiye Komünist Partisi..... ile başlayan hareketin devamı» olduğunu ceffel kalem ilân ediyor! Mahkeme böylesi ve önemli iddia karşısında savunma için sadece 4 günlük mehil veriyor. Savunmaların yapıldığı duruşmada, hepsi 23 sahife tutan savunmanın tümünün okunmasına bile tahammül edilmiyor. Mahkeme üyeleri dinleyicilerin gözleri önünde karar tarihi için tartışıyorlar. Karar günü için üç gün sonrası öneren mahkeme üyeleri dahi oluyor! Sonuçta karar için sadece 9 gün sonrası yeterli görülüyor.

Ve bütün bu olup bitenler adli tatil içinde oluyor!

Ve bu kararı, Anayasa'ya aykırı olduğu Anayasa Mahkemesi kararınca kesinleşmiş olan bir kararın göre çalışan bir mahkeme veriyor. Yani, apaçık bir Anayasa suçu işleniyor. Bir mahkeme ki kendisi Anayasa dışı, «ben şaibeli durumdayım, bu durumda vereceğim kararlar da şüpheli olacaktır, hukuka olan güveni böylesine zedeleyeceğime hiç olmazsa görevsizlik kararı alayım» demiyor; tam tersine hiçbir maddi delile dayanmaksızın Ankara İl Yöneticilerimizi ve diğer iki parti üyemizi yıllar boyu hapse mahkum ediyor!

Bize kalırsa amaç gayet açık: Partimizin en önemli örgütlerinden birinin, Ankara İlinin yöneti-

çlerini, 2 Merkez Yürütme Kurulu ve bir Genel Yönetim Kurulu üyemizi hapse koyarak Partimizi yönetici kadrolardan yoksun bırakmak, bu yoldan Partiyi mefluç hale getirmek!

Ve bu noktada bu önde gelen yönetici arkadaşlarımızın ağır hapis cezasına mahkum edilip cezalarına konmalarıyla, gerçekten Partimize önemli bir kayıp verdiğimiz, telafisi bir hayli zor olacak bir darbe indirilmiştir.

Ankara davasının en ilginç yönü ise doğrudan Partimizin hedef alındığının, hem Savcının «gizli ve muvazaalı örgüt» iddiasıyla, hem de Mahkemenin verdiği cezaların 141. maddeye dayandırılmasıyla apaçık ortaya çıkmasıdır. Partimiz kurucularından ve Genel Yönetim Kurulu üyelerinden birinin başkanı, yine Partimiz Merkez Yürütme Kurulu üyelerinden birinin sekreteri olduğu bir il örgütümüz «gizli örgüt» olduğu gerekçesiyle cezalandırılıyor! Anayasa'nın teminatı altında olan Partimizin önde gelen yöneticilerinin başlıca yöneticileri durumunda olduğu bir teşkilâtımız delilsiz, mesnetsiz, apaçık kimvurduya getirilmek isteniyor! Anayasa'ya aykırı olan Devlet Güvenlik Mahkemesi, yukarıda belirttiğimiz gibi apaçık bir Anayasa suçu işlemekle kalmıyor, bir de yetkisini aşarak bir örgütü cezalandırmak suretiyle katmerli suç işliyor! Oysa «Siyasi Partiler Kanunu» Anayasa'nın teminatı altındaki partilerin yasal olarak kimlere, hangi mercilere muhatap olacaklarını apaçık belirtmiş. Böylesi durumlar için aynen şöyle diyor:

«Madde 110 — Bir siyasi partinin bu kanunun dördüncü kısmında yeralan maddeler hükümlerine aykırı amaçlar gütmesi veya faaliyette bulunması sebebiyle bu kanunun 108. maddesi gereğince kapatılması için Anayasa Mahkemesine Cumhuriyet Savcılığı tarafından dava açılması...»

Hep bilinen bir noktadır. Partiler merkezleriyle ve diğer alt örgütleriyle bir bütün teşkil ederler. Hele sosyalist partiler için bu bütünlük partinin işleyişi açısından çok önemlidir ve demokratik merkeziyetçilik prensibinin ışığında gerçekleştirilir. İşte bunun içindir ki Ankara İl Örgütü'nün en üst yöneticisi aynı zamanda partimizin merkez yöneticilerindedir. Şimdi demokratik merkeziyetçilik doğrultusunda bir bütün olarak çalışan partimizin, üstelik başlıca iki merkez yöneticisinin de içinde bulunduğu bir örgütünün yönetimi nasıl «gizli faaliyet» de bulunur da bundan parti merkezinin haberi olmaz? Ya da böylesi bir durumda bu örgütün bütününden, başta Genel Merkez olmak üzere «şüphe» etmek gerekmez mi?

Evet! Cumhuriyet baş savcılığı ne güne duruyor? Hemen bu meseleye el atmalı, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi savcısının iddialarını ve mahkeme kararını ihbar kabul etmeli, partimiz hakkında soruşturma açılmalıdır. Ve Anayasa teminatı altında olduğuna inancımız pekiştirilmelidir.

MC iktidarını oluşturan halk düşmanı partileri bir araya getiren etkenlerden başlıcası olan «beynelmilel komünizmle savaş» maskesi altında, emekçi halkımızın sömürü ve baskıya karşı yürüttüğü mücadelelerin hedef alındığı bilinen bir gerçektir. Bu amansız savaşın son zamanlarda iyice yoğunlaştırıldığı ve ülkemizde bilhassa örgütlü mücadeleyi hedeflediği ve baskıların, en çok da karşısın-

da en güçlü ve kendisi için «tehlikeli» sosyalist hareket olarak gördüğü partimize karşı daha da yoğunlaştırıldığı gözden kaçmıyor! Egemen güçler kendilerine en büyük tehlikenin, işçi sınıfımızın, kendi bilimi doğrultusunda örgütlenmesinde ve disiplinli ve fedakâr bir mücadeleye atılmasında olduğunu görüyorlar. Faşizme son verecek emperyalizme bağımlı kapitalizmi iktidardan edecek gücün öncülüğünün fabrikalarda boy verdiğini ve geliştiğini dehşetle görüyorlar. Onun için de, var güçleriyle işçi sınıfımızın örgütlü politik hareketine yükleniyorlar. Uzun yıllar çektiği huzursuzluktan sonra henüz gelişmekte olan, işçi sınıfımızın kendiliğinden mücadelesini siyasi örgütlenmeyle birlikte siyasi boyutlara erişmekte olan politik hareketimizi henüz gelişme durumunda iken ezmek istiyorlar. Görülüyor ki işçi sınıfımız siyasi bir güç olma yolunda, kendi bağımsız politikasını izleme yolunda büyük bir potansiyelle, sömürü ve baskı düzenine karşı mücadeleyi alışılmadık boyutlara yükseltmeye hazır.

Yoğunlaşan bu saldırılar karşısında Partimizin politikası ve partilerin tavrı ne olmalıdır? Saldırıları ne denli yoğunlaşırsa yoğunlaşsın objektif şartları açısından Partimizin politikasında değişikliği gerektirecek durumlar mevcut değildir. Faşizm tirmanmaktadır ama 12 Mart şartları hem iç hem dış etkenler nedeniyle mevcut değildir. Başta emekçi halkımız olmak üzere, ülkemizdeki ve dünyadaki demokrasiden yana güçler, önümüzdeki kısa dönemde, bir 12 mart girişimine izin vermeyecek böyle bir girişimde bulunacakları göğüsleyecek ölçüde kuvvetlidir. Ve bizzat Partimizin varlığı ve çalışmaları, ortamın bir ölçüde demokratlaşmasının nedenlerinden birisi olduğu gibi, böylesi macera heveslilerine karşı yürütülecek mücadelenin önde gelen güvencelerindedir. Öte yandan örgütlü sosyalist hareketten alabildiğine ürken sermaye güçleri ve onun öne sürdüğü faşistler partimize saldırılarını artırmaktadırlar; daha da artacağına benzemektedir. Bu durumda Partimize, parti üyelerimize daha da ağır görevler düşmektedir. Madem ki egemen güçler en çok örgütlü sosyalizmden ürkmektedirler; o halde parti olarak doğru yoldayız demektir. O halde parti olarak doğru bildiğimiz bu yolda bıkmadan, usanmadan her türlü güçlüğü göğüsleyerek yolumuza devam eymeliyiz, yani acil görevimiz olan işçi sınıfımızın politik örgütlenmesini daha ileri boyutlara ulaştırmak için olanca çabayı göstermemiz gerekiyor demektir.

Varsın demokrasi aşığı «demokratlarımız», her boydan «ilericilerimiz» ve «devrimcilerimiz» demokrasinin anlayışlarını sosyal demokrasi ile kısıtlasınlar! Varsın örgütlü sosyalist harekete yöneltilen amansız baskılara karşı suskunluk perdesi insin! Biz biliyoruz ki çağımızda demokrasinin yegane teminatı işçi sınıfıdır; onu örgütlü mücadelesidir. «Demokratların» da «ilericilerin» de demokrasi ufkunu genişletecek olan fabrikalardan sosyalizmin sesinin yükselmesidir. O halde baskılar karşısında yılmadan, gerilemeden, sosyalizmin bayrağını daha da yükselterek işçi sınıfımızın siyasi örgütlenmesini daha ileri boyutlara ulaştırmak için, iki misli, üç misli on misli inançla, yüreklilikle, çabayla doğru bildiğimiz yolda uğraşımıza devam...

Demokrasinin güçlendirilmesi emperyalizm ve faşizmin geriletilmesi için MC iktidarına son verilmelidir

İşçi sınıfının ve emekçi halkın demokratik hak ve özgürlüklerine, sosyalistlerin örgütlü mücadelesine yönelen baskı ve saldırılar Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesinin TSİP Ankara İl Yönetim Kurulu üyeleri hakkındaki kararıyla yeni bir boyuta ulaştı. Mahkeme yedi TSİP üyesini 141 ve 142. maddelere göre hapis cezaları na çarptırdı.

Burada önemli olan TSİP'in yasal varlığının söz konusu edilmesi ve mahkemenin Ankara il örgütünün yasal olmadığı sonucuna varmasıdır. Bu olayın diğer bakılardan farkı nitelik bakımından buradadır. Olay ilk bakışta yedi arkadaşın mahkum edilmesi gibi görünebilir, fakat asıl mesele, bizzat Partinin varlığının tartışma konusu yapılmasıdır. Kamuoyunda TSİP'in yasalığına gölge düşürülmekte ve buradan kalkarak partinin yasal varlığına karşı yeni saldırıların ve baskıların düzenlenmesi planlanmaktadır.

141. madde siyasî bir suç cezalandırır. Siyasî bir partinin siyasî bir suç işleyip işlemediğini ise ancak Anayasa Mahkemesi karar verir. Güvenlik Mahkemesinin kararı bir kere herşeyden önce bu

yüzden geçersiz sayılmalıdır. Açık bir yetki saptaması sözkonusudur.

Gerek 141 ve 142. maddelerin Anayasa'ya uygunluğu tartışma konusu iken, gerekse bizzat Güvenlik Mahkemelerinin Anayasa'ya aykırılığı kesinleşmişken ve bu maddelerle bu mahkemelerin iptal edilmesini savunanlar her geçen gün artarken, Ankara DGM'nin bu kararı alması, sadece tek bir anlam taşır, o da, demokrasiden yana güçlerin, ne pahasına olursa olsun susturulmasıdır.

Demokrasinin en kararlı ve en tutarlı savunucuları, demokratik hak ve özgürlüklerin sağlanması mücadelesinin en fedakâr emekçileri sosyalistlerdir ve sadece bu nedenle baskılar öncelikle sosyalistler üzerinde yoğunlaştırılmaktadır. Sosyalistlerin örgütlenmesi egemen sınıfların varlığı için en büyük tehlikedir. TSİP, bugün Türkiye'deki en güçlü sosyalist örgüttür. Ve işte bu nedenle TSİP yöneticileri mahkum edilmektedir.

Baskılar Artırılmaya Çalışılacaktır

TSİP üyelerinin mahkum edilmesi,

TSİP'e, diğer sosyalist parti ve kişilere, demokrat ve yurtseverlere karşı girişilen ve girişilecek baskıların ne ilkidir ne de sonuncusu olacaktır. Gerici güçler ilk aşamada sosyalistleri diğer demokratik güçlerden ayırmak, soyutlamak için çeşitli tertiplere girişeceklerdir. Bu sayede kısa vadede, siyasî üstyapıda büyük değişikliklere gitmeden sosyalistlerin tesirsiz hale getirilmesine çalışılacaktır. Vural Önsel olayının benzerleri, orada burada patlatılan bombalar sabotajlar ve benzeri gibi olaylar egemen sınıfların gizli açık servisleri tarafından bu dönemde yaratılıp, sosyalistler bunlarla suçlanabilir. Sosyalistleri kitlelerden soyutlamak için onları halka ve demokrasiye düşman kişiler gibi göstermek isteyecek ve bunun için çeşitli provokasyonlar tertipleyeceklerdir.

«Sol» sapmanın, anarşizmle flört eden küçük grupçukların, egemen güçlerin bu oyunları için uygun ortamı yaratmaları ihtimal dahilinde olabileceği gibi, Maocu provokatörlerin bizzat provokasyonlara alet olmaları pek âlâ mümkündür.

Daha sonra eğer seçimler halk düşmanlarının, faşizm tertiplerinin lehine neticelenirse, baskılar daha artırılmak ve bütün ilerici ve demokratlara yaygınlaştırılmak istenecektir.

Bütün bunlar bize tek bir şey göstermektedir: Önümüzdeki en önemli görev demokratik güçlerin birliğinin sağlanması olmalıdır. Egemen sınıfların demokratik güçlerin birliğini engelleyerek, onları parça parça yok etmek istedikleri ancak bu birlik sağlanarak bozulabilir. Üç parti tarafından kurulan ortak büro bu yolda atılmış önemli bir adımdır. Demokratik güç birliğinin güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılması için mücadele etmek önümüzdeki en önemli görevdir.

Senato Seçimleri Giderek Önem Kazanmaktadır.

İçinde yaşadığımız günlerde siyasî gelişmeler başlıca seçimler etrafında odaklaşmaktadır. Seçimlere bir ay kala, bütün siyasî güçler çalışmalarını seçimler üzerinde yoğunlaştırmaktadır.

MC partileri, MC olgusunu bir yana bırakıp her biri kendi seçim şansını ar-

tırmak için çalışmakta, aralarındaki geçici birlik hızla ayrılmaya yönelmektedir. Özellikle AP, MHP ve MSP kendi güçlerini artırmak için çalışmaktadırlar. Oy tabanları ortak olan bu partiler, bu oyu paylaşma mücadelesindedirler. Bakanlar kurulu, depresim için yapılan toplantı hariç, uzun süredir çalışmamakta, toplanmamaktadır.

CHP emekçi halk kesimlerinin mevcut düzenden hoşnutsuzluğunu, baskı ve sömürüye karşı nefretini oy sandıklarında kendi çıkarına çevirebilmek için mümkün olduğu kadar «sol» a açılmakta, «sol» sloganlara sahip çıkmaktadır. Bu yüzden belli ölçüde halkın çıkarlarını savunma görünümüne bürünmektedir. CHP 14 Ekim seçimleri öncesinde de aynı yöntemi izlemiş, fakat iktidara gelince, seçim kampanyasındaki «sol» edebiyat unutulmuş, finans-kapitalin ve emperyalizmin istekleri karşılanmaya çalışılmıştır.

Bu yüzden MC partileri — CHP kutuplaşması, faşizm-demokrasi kutuplaşmasının ancak görünürdeki bir ifadesidir. Suni bir kutuplaşmadır. Finans kapital iktidar-emekçi halkın çıkarları kutuplaşmasının bir yan ürünüdür, ama kendisi değildir. Bu kutuplaşmada demokrasiden yana olan kesimler ancak sosyalist muhalefetin güçlenmesi ve dış politikayı bağımsızlık yolunda olumlu yönde etkilemesiyle daha tutarlı daha ilerici bir yere gelebilirler.

Ayrıca MC-CHP kutuplaşmasının da maddî bir temeli vardır. Bir yandan egemenliklerini baskı ve zulmün açık şekliyle sürdürmek isteyen finans grupları ile daha modern, daha teknik yöntemleriyle sömürü ve baskıyı sürdürmek isteyen finans grupları arasındaki mücadele, bir yandan ulusal ve uluslararası krizlerin etkisiyle artan ekonomik ve politik dengesizliğin hızla yoksulluk ve işsizliğe sürüklediği çeşitli halk kesimlerinin yükselen hoşnutsuzluğunun farklı siyasî yansımaları, öte yandan Türkiye'nin uluslararası ilişkilerindeki uyumsuzluklar, bütün bunlar mevcut kamplaşmayı etkilemekte ve iki kampın arasını hızla açmaktadır. Zaten Vehbi Koç'u mektup yazmak zorunda bırakan da bu ayrılma, birbirinden uzak-

(Devamı 10. Sayfada)

BİR TÖB-DER'LI ÖĞRETMEN DAHA ÖLDÜRÜLDÜ

TÖB-DER DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNİN KALDIRILMASINI İSTEDİ

Geçtiğimiz hafta içinde İznik'in Derbent köyünde, bir TÖB-DER'li öğretmen daha öldürüldü. Öğretmen Ali Genç, çevresinde devrimci olarak tanınıyordu ve karşı devrimci unsurlar tarafından çeşitli defalar tehdit edilmişti. Sonunda AP'li oldukları ileri sürülen birtakım saldırganlarca pusuya düşürüldü ve hem kurşunla hem de bıçakla yaralanarak öldürüldü.

TÖB-DER Genel Başkanı Cemil Çakır, olay üzerine yaptığı açıklamada MC hükümetinin işbaşına geçmesinden bu yana, TÖB-DER üyesi altı öğretmenin faşistler tarafından öldürüldüğünü, 100'den fazla öğretmenin saldırıya uğradığını ve binlerce öğretmenin de sürüldüğünü açıkladı.

Öte yandan, TÖB-DER genel başkanı imzasıyla yayınlanan basın bülteninde çeşitli konulara değinilirken, BASKILAR ÖĞRETMENİ YILDIRMAZ bölümünde, anti-demokratik baskılara karşı çıkılarak, devlet güvenlik mahkemelerinin kaldırılması istendi. Basına açıklamanın bu bölümü şöyledir:

BASKILAR ÖĞRETMENLERİ YILDIRMAZ

«Bizi düşük ücretle çalıştıran hayat pahalılığı karşısında geçim imkân-sızlığı içine iten egemen sınıflar, ekonomik baskının ağırlaşması için Meyak sömürüsünü tezgâhladılar. Emekçi sınıf ve tabakaların yanında saf tuttuğumuz için sokak saldırılarına cinayetlere varan bir terör estiriyorlar.

Bütün bu baskılara karşı anti-emperyalist anti-faşist kuruluşlarla güç birliği yaparak direneceğiz. Faşizan baskıları halkımıza teşhir edeceğiz.

İşçi sınıfımız ve onun devrimci sendikaları üzerine yoğunlaşan her türlü terör ve baskıya karşı çıkıyoruz. İşçilerimizin haklı direnişlerini destekliyoruz. Anayasa aykırı olarak kurulan Devlet Güvenlik Mahkemelerinin ilerici yayın organları üzerindeki baskısını kınıyor bu yolda yapılan tutuklamalara karşı çıkıyoruz. Emekten yana ekonomik, demokratik ve politik örgütler üzerinde estirilen anti-demokratik ve yasa dışı baskıları kınıyoruz.

Bunun için Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kaldırılması, tüm anti-demokratik uygulamaların son bulması, 141, 142 gibi faşist ceza maddelerinin kaldırılması için bütün ilerici demokrat emekten yana örgütlerle güç birliğine girerek mücadele edeceğimizi kamu oyuna açıklıyoruz.»

TSİP, TEP VE SP'NİN KURDUĞU ORTAK BÜRO ÇALIŞMALARINA BAŞLADI

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Sosyalist Parti ve Türkiye Emekçi Partisi'nin teşkiline karar verdikleri ortak büro, ilk toplantısını KİTLE baskıya verildiği sıralarda yapmıştır.

Toplantı sonunda yapılan açıklama şöyledir:

«Üç partinin kurduğu ortak büro görevlerinin kapsam ve sınırlarını görüşmekten sonra çalışma prosedürünü tesbit etmiştir. Bu konuda oybirliği ile alınan kararlar şöyledir:

● Büro görevlerinin en genel kapsam ve sınırları, bağımsızlık ve demokrasi yolunda, anti-faşist, anti-emperyalist mücadelede güçbirliğinin sağlanmasıdır.

● Büro Partiler üstü, partileri yöneten bir merci değil, istişari bir organdır. Ancak oybirliği ile alınan ve Partilerin onayından geçen kararlar bağlayıcıdır. Oy birliği sağlanamadığında, muhalefet şerhi tutanaklara geçirilir.

● Gündem maddeleri, partiler tarafından teklif edilir ve her teklif müzakere edilir. Görüşmelerde söz kısıtlaması yapılmaz.

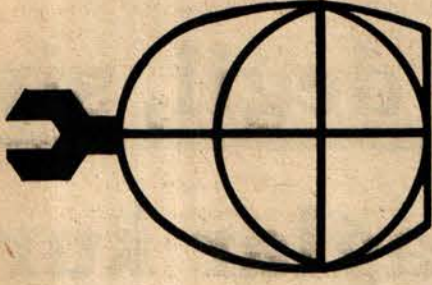
● Toplantıların yönetimi Büro'yu teşkil eden partilerin alfabetik sırasıyla ve devri olarak yapılır. Bu toplantının partilerin onayından geçen basın bildirisinin basına açıklanması toplantıyı yöneten Parti vasıtasıyla yapılır.

● Müzakereler tutanağa geçirilir.

Ortak büro gündemdeki diğer maddeleri de görüşmüş ve anti-emperyalist, anti-faşist mücadelenin politikasının ana hatlarının tesbiti, somut eylem programının hazırlanması için çalışmalarını yoğunlaştırmaya karar vermiştir.

Bu maksatla, somut tekliflerin görüşülmesi amacıyla, 11 Eylül 1975 günü, olağanüstü toplantı yapılmasını kararlaştırmıştır.

Ortak büro, olağan toplantılarına, her hafta salı günü devam edecektir.

DÜNYA DEVRİMCİ HAREKETİNDEN HABERLER

Küba Komünist Partisi

1. Kongresi

Aralık 1975'de toplanıyor

1975'in Aralık ayında Küba Komünist Partisinin birinci kongresi toplanacak. Bütün Küba halkı büyük bir heyecanla partinin birinci büyük kongresine hazırlanıyor. Gazeteler sayfalarında bu önemli olaya geniş ölçüde yer veriyorlar.

Faşist Batista rejiminin yıkılışından bu yana, Küba devriminin gelişmesinde en önemli olay olarak nitelendirilen I. Parti Kongresinin gündeminin ana maddesi, Küba'daki sosyalist devletin varlığını kapitalist dünyaya kabul ettirmektir. Bu, parti kongresinin çalışmalarının temel konusunu oluşturuyor. Ayrıca parti kongresi, partinin uzun yıllar boyunca ortaya koyduğu çalışmalarını, devrimin kazançlarını korumak ve Küba'da sosyalizmin kurulması çalışmalarını gözden geçirecek. Bu arada yeni bir parti tüzüğü kabul edilecek, merkez organlar için seçimler yapılacak, partinin iç ve dış politikası ile ilgili bir platform hazırlanacak, halk iktidarının izleyeceği yol ve ekonomi ile toplumun nasıl yönetileceği tartışılacak.

Ayrıca parti kongresi Küba'nın sosyalist anayasa taslağını hazırlayacak. Bu taslak «Granma» da açıklandı ve tartışmaya sunuldu. İşçiler, köylüler, kadın ve gençlik örgütleri taslağı enine boyuna tartıştılar. Küba Emekçiler Merkezi'nin bir açıklamasına göre sadece Havana'da bu konuda 8 binden fazla toplantı yapıldı ve bu toplantılara 405 binden fazla Küba'lı katıldı. Bu arada Küba Kadınlar Birliği 323 bin kadının katıldığı 10 binden fazla

toplantı düzenledi. Bu toplantılarda dikkati çeken bir özellik de ev kadınlarının çoğunlukta olmasıydı.

Küba'da parti politikasını ve sosyalizmin kuruluş çalışmalarını yürekten destekleyen emekçilere sosyalist kitle yarışmasının ilk mükâfatları dağıtılacak. Bindiği gibi, Küba'da sosyalizmin kuruluşunu sağlayan emekçiler tüm Küba halkına hiçbir kapitalist ülkenin halkına sağlayamadığı sosyal kazançlar armağan ediyorlar. Söz konusu mükâfatlar hedeflere ulaşan ve hedefleri aşan işçi ve emekçilere dağıtılacak. Örneğin, tarım emekçileri, 13 milyon litre süt ve 39 milyon yumurta üretmeyi başararak plan hedeflerini aştılar. Maden ocaklarında çalışan işçiler daha yılın ilk yarısında planın öngördüğü üretimi 29 günlük bir çalışma ile aşmış durumdadılar.

Havana'daki devrim sarayında Küba kamu oyunun temsilcileri ile toplantılar yapılıyor. Bu toplantılarda Küba Emekçiler Merkezi Genel Sekreteri Roberto Veiga bütün siyasi - toplumsal sendika ve kitle örgütleri adına kimlere mükâfat verilmesi gerektiğini bildiren listeyi Komünist Partisine sundu. KKP birinci genel sekreteri Fidel Kastro'da bu toplantılarda parti kongresinin hazırlıklarının başarılı bir şekilde yürütüldüğünü, ülkenin ekonomisini idare etme yöntemleri üzerine hazırlanan tezlerin tamamlandığını, eğitim ve kadınların durumu üzerine de yoğun çalışmalar yapıldığını söyledi.

Vietnam halkının mutlu yılı: 1975

«Vietnam halkı! Halkımızın kaderini tayin etme zamanı gelmiştir. Tüm Vietnam halkı, kurtuluşunuz için ayaklanın!»

Bundan 30 yıl önce Ho Şi Minh Vietnam halkına bu sözlerle sesleniyordu. Bu, Ağustos devriminin başlangıç işaretiydi. Ayaklanma 2 Eylül 1945'deki tarihi zaferle sona erdi.

1975 kahraman Vietnam halkı için büyük zaferlerin ve önemli olayların yıldönümüdür. Ağustos devrimi ve Eylül zaferinden bu yana Vietnam halkı bağımsızlığını korumak, emperyalist saldırılara son vermek ve sosyalizmi kurmak için Vietnam Emekçiler Partisi ve Ulusal Kur

tuluş Cephesinin önderliğinde adım adım 1975 zaferine doğru yılmadan ilerledi. Ve 1975'de Güney Vietnam'ın da tam bağımsızlığına kavuşmasıyla emperyalizme unu tamiyacağı darbeyi vurdu.

1975, Ho Şi Minh'in 85. doğum yıldönümüdür. 1975, Vietnam Emekçiler Partisinin 45. kuruluş yıldönümüdür. 1975 Ağustos devriminin ve Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 30. yıl dönümüdür. 1975, Güney Vietnam'ın kurtuluşu için Ulusal Kurtuluş Cephesinin kuruluşunun 15. yıldönümüdür. Ve hepsinden önemlisi, 1975, Vietnam halkının tüm Vietnam'ı kurtarma, zafer yılıdır.

Şili'de de faşizm yenilecek

Şili'de CIA güdümlü faşist 11 Eylül darbesinin sonucunda kurulan faşist yönetimin ikinci yılı sona ererken, cuntta, içine yuvarlandığı siyasi ve ekonomik çıkmazı, en yoğun baskı uygulamalarıyla kapatmaya çalışmaktadır.

Faşist baskı ve dikta bütün yoğunluğuyla sürdürülmeye çalışılırken, ilk defa cuntanın kendi içinde de çatlaklar belirmiş, ve özellikle yüzde 300'e kadar varan enflasyon oranıyla, çökmekte olan Şili ekonomisinin görünümü karşısında bir takım cuntta üyeleri bile Pinochet kanadını eleştirmeye başlamışlardır.

Öte yandan, Şili'deki ve yurt dışındaki yurtseverler, ilericiler, demokratlar ve sosyalistler anti-faşist direnişi daha örgütlü biçimde sürdürmekte, güçler toparlanmakta ve tüm dünyanın demokratik güçleri Şili halkının faşizmden kurtulması için dayanışmayı sürdürmektedirler.

Latin Amerika'da, her geçen gün yeni gelişmeler olurken ve emperyalizm, uluslararası işçi sınıfı hareketi, sosyalist sistem, ulusal kurtuluş hareketi bütünlüğünün ilerlemesi karşısında her geçen gün geri adım atarken Şili'de de faşizm uzun sürmeyecektir.

Allende'nin demokratik Şili'sini lanetli bir ülke haline getirmeye çalışan satılmış faşistlerin diktası mutlaka yıkılacaktır.

Kazanan Şili halkı, emekçileri, Şili işçi sınıfı ve tüm dünyanın barışçı, demokratik güçleri olacaktır.

Faşist darbenin ikinci yılında, cuntta yönetimini lanetlerken, Şili halkının anti-faşist, anti-emperyalist mücadelesinin yanındayız.

Peru'daki darbe rejimin niteliğini değiştirmede

Latin Amerika'da Küba hariç tek «sol» rejim olarak adlandırılabilir Peru hükümeti ve 7 yıldır ülkeyi yöneten General Juan Velasco Alvarado yine bir askerî darbe ile devrildi.

Latin Amerika'nın ordu rejimlerinden bir ölçüde farklı olarak, faşist yönde değil, sol reformcu yönde adımlar atan, halkın çıkarlarından yana reformlar yapan Peru askerî rejimi bir yandan da uluslararası planda emperyalizme tam teslim olmayan tutumuyla sağ güçlerin şiddetli tepkisine yol açmamıştı. General Alvarado, Latin Amerika'daki en tutucu ve reaksiyoner güç olarak bilinen orduyu Peru'nun sosyal ve siyasi özelliklerinin de etkisiyle radikal bir tutum içine sokmasını bilmiş ve Peru emekçi halkı yararına yürüttüğü bir dizi reformlarla destek kazanmıştı. İlk iş olarak yaptığı Peru'daki Uluslararası Petrol Kumpanyası (IPC)'nin millileştirilmesi Amerikan egemen çevrelerinde bir panik yaratmıştı. O zamana kadar Amerika'nın Latin Amerika'daki stratejisi orduyu kendi maşası olarak kullanmaktı. Gerçi 1968'den önce, Peru ordusu anti

gerilla hareketlerde kullanılmıştı ama egemen güçlerin isteğinin aksine, bu hareket içinde Peru ordusunun bir kısmı sosyalist ideolojiye ve sosyalist harekete yakınlık duymaya bile başlamıştı. Peru Komünist partisi gerçi güçsüzdü. Bunda Peru işçi sınıfının nicel ve nitel gücünün zayıflığı da büyük bir etkendi. Ancak General Alvarado'nun sol hareketini Komünist partisi de desteklemiş ve bir süre sonra Peru ile Küba arasında iyi ilişkiler başlamıştı.

General Velasco Alvarado yönetimi bir süreç içinde, bir çok Amerikan şirketine el koymaya başladı. Bu arada yapılan ve gerçekten de etkili, başarılı ve bütün Latin Amerika'dakileri Küba hariç en radikal sayılan bir toprak reformu yüzyıllar boyu toprak ağalarının boyunduruğunda inlemiş olan Peru köylüsünün hayat standartlarını büyük bir süratle yükseltti.

Ancak, Peru'daki sol rejim, yapısı işçi sınıfının örgütlü gücünün iktidara ağır hğını tam anlamıyla koyabilecek güce
(Devamı 9. Sayfada)

Tabii ki bu eylem herinden da
 57) Parti sosyalist örgütlenmesi olmaz. İme
 sözcü edilecek hareketler pasine tabuları hane
 hareketler değil, gerçek hareketlerdir. Bu
 ise somut hareketler tarafından belirlenir.

Temel mesele sosya- miktarı değil, siyasi yakın bağlar kurma.

siyasi bilince y

● Örgütlenme ancak kitle hareketi ve mücadelesi içinde müm-
 kündür. Kitle eylemi dışında örgütlenme mümkün değildir.
 Örgütlenme ile kitle hareketi arasında sınıksız bir bağ var-
 dır ve her örgütlenme aşaması belli bir kitle hareketi düze-
 yine uygun düşer. Gerçek örgütlenme, eylem içindeki örgüt-
 lenmedir. Bu yüzden «önce örgütlenelim» mantığı, ancak ve
 ancak kapalı kapılar ardında, aydın kulübü halinde kalma
 sonucuna götürür.

Gündemdeki acil sorun egemen sı-
 nıfların faşizm tertiplerinin boşa çıkarıl-
 ması, demokrasi alanının savunulması
 ve bu alanda daha ileri adımların atıl-
 masıdır. İşçi sınıfının ve diğer emekçi
 kitlelerin demokratik taleplerinin gerçek
 leşmesinin önünde bugün en somut en-
 gel MC iktidardır. Bu engeli kaldırmak
 yolunda, seçimler ve parlamento alanı
 dahil her alanda mücadele etmek işçi
 sınıfı sosyalistlerinin başta gelen görev
 leridir.

Ne var ki, bu mücadele, yine her
 alanda, işçi sınıfının bağımsız siyaseti-
 ne göge düşürülmeden, işçi sınıfının
 kendi nihai hedefleri doğrultusundaki
 mücadelesinden taviz verilmeden sürdü-
 rülmelidir.

TSİP, anti demokratik kanunlar yü-
 zünden seçimlere doğrudan katılma im-
 kânına sahip olmayan, CHP'nin solun-
 daki partilere ve TBP'ne seçimlere bir-
 likte katılmanın yollarının tartışılması
 için bir çağrıda bulunurken, bu ilkeyi
 göz önüne alıyor ve sosyalizmin bağım-
 sız sesinin seçim platformundan duyula-
 bilmesini amaçlıyordu.

Bilindiği gibi TİP yöneticileri söz
 konusu çağrıya uymamışlar ve tutumla-
 rının nedenlerini açıklayan bir mektup
 göndermekle yetinmişlerdir. (Bak Kitle
 sayı 73). Toplantıya katılan diğer parti-
 lerin TİP'e ortaklaşa yaptıkları ikinci bir
 çağrı ise, gene red cevabı almış ve bu
 cevabı bildiren mektup «bu konuda yazı-
 şmaları sürdürmekte bir yarar olmadığı
 kanısındayız.» ibaresi ile sona ermiştir.

Bu yazıda TİP'in tutumu eleştirile-
 cektir. Amacımız hatalı görüşlerin bir
 an evvel düzeltilmesine katkıda bulun-
 maktır.

TİP cevap mektubunda çağrıya ka-
 tılmama nedenlerini üç temel noktada
 toplamaktadır. Bunları tek tek ele alıp
 inceleyelim :

Kitle Desteğinin Niceliği Değil, Niteliği Önemlidir.

● Şöyle deniyor : «Güç ve eylem
 birliğine girecek örgütler, belli sınıf ve
 tabakaların, en azından bunların belli
 kesimlerinin temsilcisi ve kitleleri hare-
 kete geçirecek durumda olmalıdır. An-
 cak bu durumdaki örgütler toplumsal
 bir gücü ifade ederler ve belli hedefle-
 re yönelik belli ortak eylemlere girdikle-
 rinde gerçekten bir güçbirliği oluşur.
 Böyle bir gücün olmadığı yerde güçbir-
 liği de söz konusu olamaz. Çünkü esas
 amaç biçimsel örgütlerin değil, sınıfsal
 kitlelerin güç ve eylem birliğinin sağlan-
 masıdır. Bunun için tüm anti - emperya-
 list, demokratik güçlerin güç ve eylem
 birliği sorunu öncelikle bu açıdan ele
 alınmalıdır.» (TİP'in mektubundan).

Burada TİP'li arkadaşların ilk yan-
 lışı, çeşitli çevrelerce çok eskiden beri
 sürdürülen bir yanlış, kitle kavramının
 gerçek anlamının kavranmaması şeklin-
 de ortaya çıkıyor. «Güçbirliğine çağrı-
 lan partilerin kitle desteği yoktur, bu
 yüzden bu birlik biçimsel olur» deniyor.
 Halbuki söz konusu partilerin kitle des-

teği vardır, fakat bu kitle, günümüzde
 sayıca azdır ve ancak binlerle ölçülebi-
 lir. Bu kitle, devrimci ve sosyalist bir kit-
 ledir. Parti üyeleri ve sempatanları ta-
 rafından oluşturulmaktadır. Kitle kavra-
 mı statik ve değişmez bir niceliği değil,
 tersine sosyalist mücadelenin ilerleme-
 sine paralel olarak gelişen ve büyüyen
 bir muhtevayı ifade eder. Geniş kitle
 desteği, ancak ilk başta az sayıda kişi-
 den oluşan kitlenin süreç içinde büyü-
 yüp yayılmasıyla, devrimci fikirlerin az
 sayıda kitleden, geniş yığınlara yönel-
 mesiyle sağlanır. Daha ilk başta geniş
 kitle desteği bekleyen bir sosyalist parti,
 bu umduğunu hiç bir zaman bulamaz.
 KİTLE dergisi kitle kavramının bilimsel
 anlamını, 63 ve 64. sayılarında ele almış-
 tı.

Bu yanlış görüş, kitle desteğini sa-
 dece sayıca ele alıp, onun nitelik özünü
 görmeyiş, TİP'li arkadaşları ikinci yan-
 lışta «önce örgütlenme, sonra eylem» tu-
 tumuna düşürüyor. Şu mantık güdülmek-
 tedir : «Sosyalist güçler şu anda
 kitleleri harekete geçirecek güçte değil-
 ierdir. Şu halde bu örgütler biçimseldir.
 Esas olan sınıfsal kitlelerin güç ve ey-
 lem birliğinin sağlanmasıdır. Bu ise ön-
 ce örgütlenip, sonra harekete geçmekle-
 olur.»

Halbuki evrensel ilkeler bu anlayışın
 tam zıttını ileri sürer; örgütlenme
 ancak kitle hareketi ve mücadelesi
 içinde mümkündür. Kitle eylemi dışın-
 da örgütlenme mümkün değildir. Örgüt-
 lenme ile kitle hareketi arasında sınıksız
 bir bağ vardır ve her örgütlenme aş-
 ması belli bir kitle hareketi düzeyine
 uygun düşer. Yeteri derecede güçlü ol-
 mayan, henüz inşa aşamasında olan bir
 örgütlenme, az sayıda kişiden oluşan
 bir kitlenin hareketine, gelişmiş bir ör-
 gütlenme ise geniş kitlelerin mücadelesine
 uygun düşer ve bunlar karşılıklı bir
 birlerini şartlar ve belirlerler. Tarihte ne
 yeni bir örgütün onbinlerce kişiyi eylem-
 sokabildiği, ne de onbinlerce kişi-
 nin devrimci mücadelesinde güçlü bir
 örgütün olmadığı durumlara raslanmıştır.

Öte yandan önce örgütlenme son-
 ra eylem mantığı ile, o, önce yapılacak
 örgütlenmenin hiç de gerçek anlamda
 bir örgütlenme olmayacağı da açıktır.
 Gerçek örgütlenme, eylem içindeki ör-
 gütlenmedir. Bu yüzden «önce örgüt-
 lenelim» mantığı, ancak ve ancak kapa-
 lı kapılar ardında, aydın kulübü halinde
 kalma sonucuna götürür.

Bu yüzden, «önce örgütlenelim, son-
 ra eylem yapalım, şimdi biçimsel birer
 partiyiz, önce öz kazanalım, sonra güç
 birliği yapalım», görüşleri mekanik bir
 düşünce tarzı ve eylemsizliğin bir ifa-
 desidir.

Bugün sosyalist partilerin kitleleri
 harekete geçirme gücü düşük te olsa,
 bu gerçek bizi eylemden alakoyamaz,
 çünkü kitle desteği, daha doğrusu kit-
 lelerin bilinçli mücadelede yer almasını
 sağlamanın yolu, eylemden geçer. İkinci
 olarak, aynı objektif gerçek mevcut
 örgütlü güçlerin —olduğu kadarıyla—

ortak bir demokratik platformda güçbir-
 liği yapmasını da engellemez.

Bugün örgütlü —kendi çaplarında
 örgütlü— sosyalist güçler, bölünmüş bi-
 le olsalar, sayıları binler düzeyindeki
 üyelere ve çok defa fazla sayıda sem-
 patizana sahiptirler. Bu güçleri küçüm-
 semek nasıl mümkün olabilir? Örneğin
 bir Harun arkadaşın cenaze törenine
 katılan on bin kişi bir kitle değil de, bi-
 çimsel partilerin kitlelerden kopuk bi-
 çimsel üyeleri midir?

Eğer işçi sınıfı örgütlenecekse, bu
 örgütlenme bugünkü yetişmiş ve yetiş-
 mekte olan kadrolar ve onların çevrele-
 rindeki sempatan halkların sayesinde,
 onların öncülüğünde olacaktır. Örgütlen-
 me gökyüzünden ya da başka bir yer-
 den zembille inmeyecektir. Mevcut kad-
 roların örgütlü güçlerini, bu gücün nice-
 lik düzeyine bakarak, biçimsel partiler
 olarak nitelemek, «bu iş Türkiye'de ol-
 mayacaktır» dan başka bir anlama gel-
 mez. Bu kadroların sosyalist birlik (po-
 litik birlik) sorunu, yani mevcut parti-
 lerdeki ve bunların dışında kalmış olan
 sosyalistlerin tek bir partide birleşmesi
 sorunu, ancak işçi sınıfı mücadelesinin
 pratiği içinde, ilkeler temeli ve işçi sı-
 nıfı içinde gerçekleşecektir. Fakat bu
 uzun vadeli sürecin henüz başlangıç
 aşamasında olmamız, bizi bu güçlerin
 hiç değilse bir kısmını, asgarî bir müş-
 terek olması gereken anti - emperyalist
 ve anti - faşist mücadele planında ortak
 davranışa sokmak için çalışmaktan alı-
 koyamaz, alıkoymamalıdır.

Mevcut partilerin zayıflıkları, güçbir-
 liğini reddetmek için bir neden olamaz.
 Sosyalist, anti - emperyalist ve anti - fa-
 şist hareketin bugün vardığı düzey an-
 cak bu örgütlenme düzeyini doğurabil-
 mişse, verili durum buyusa, bu somut
 şartlara göre, bunun ölçüsünde güçbir-
 liği yapılır. Hareket, mücadele ve örgüt-
 lenme daha gelişmiş bir düzeydeyse,
 daha gelişmiş ve daha güçlü bir güçbir-
 liği gerçekleştirilir. «Hareketin ve örgüt-
 lenmenin düzeyinin gelişkin olmadığı dö-
 nemde güçbirliği yapılmaz, ancak geli-
 şkin olduğu dönemde yapılır» diye bir
 «kural» anlamsızdır, maddî temelden ve
 hayattan kopuktur, metafiziktir.

TSİP'in çağrısı, sosyalizmin bağımsız,
 (işçi sınıfı dışındaki sınıf ve taba-
 kaların etki ve ideolojisinden bağımsız)
 sesinin duyurulabileceği bir seçim ça-
 lışması için güçbirliği önerisiydi. TİP'li
 arkadaşların yukarıdaki gerekçeyle bu-
 nu reddetmeleri ister istemez, «sosya-
 listler zayıf olurlarsa sola en yakın bur-
 juva partisini desteklerler, ehveni şer
 politikasını savunurlar, güçlü olurlarsa
 bağımsız tavırlarını koyarlar, ayrı seçi-
 me girerler», mantığına gider. Böylesi
 bir tutum işçi sınıfının bağımsız politi-
 kasını büyük ölçüde zedeler.

Bir burjuva partisi olan CHP'nin so-
 lundaki ilerici bir demokratik platformu
 hiç değilse seçim koşullarında somutla-
 mak görevini ihmal edersek, bu durum-
 da «gücsüzüz, onun için işçi sınıfının ba-
 ğımsızlığından taviz veririz» mi diyece-
 ğiz?

Sosyalistler Seçimlerde Sadece Oy Amacı mı Güderler?

● TİP önerilen güçbirliğinin seçim-
 lerde az oy alacağını da söylüyor ve bu-
 nu da bir red gerekçesi olarak öne sü-
 rüyor. TİP bugün Türkiye'de önemli bir
 sosyalist birikim ve potansiyel oldu-
 nu, fakat bunu aktif güç haline getirme-
 nin zamana ihtiyaç gösterdiğini, seçim
 sonucunda alınacak oyların sosyalist bi-
 rikimi yansıtmıyacağını ifade ediyor.
 Şöyle deniyor :

«Yoksa alınacak yetersiz sonuçlar
 sosyalist birikimin gerçek boyutları, po-
 tansiyel gücü hakkında kamuoyunda
 yanlış bir izlenim yaratır, gerçeğe aykırı
 yargılara yol açar. Ayrıca bu sonuç-
 lar bu birikimin üzerinde de olumsuz
 etkiler doğurur, karamsarlık yaratabilir
 ve bu potansiyel gücü örgütlemeyi ve
 harekete geçirmeyi güçleştirebilir. Bu
 nedenlerle şu veya bu yoldan aday gös-
 termek suretiyle seçimlere katılmak biz-
 ce uygun görülmemektedir.» (Aynı yer-
 den).

TİP yöneticileri, sosyalistlerin se-
 çimlerde az oy alacakları için, prestij
 kaybedecekleri, hatta sosyalist potan-
 siyel gözünde bile yıpranacakları ve kit-
 leleri örgütlenme görevinin böylece da-
 ha da zorlaşacağı görüşündedirler.

Öncelikle biz açık politikayı savunu-
 ruz; ayıbını örtme çabasından olan bur-
 juva politikacıları olamayız. Kitlelerin
 karşısına olduğumuz gibi çıkarız, tıpkı
 nihai amaçlarımızı hiçbir zaman sakla-
 madığımız gibi. Kusurlarımızı, eksiklik-
 lerimizi kitlelerin gözünden gizleyerek
 fazla yol alabileceğimizi umamayız. Da-
 ha da önemlisi bize göre sosyalist po-
 tansiyel, bizim kusurlarımızı eksiklikle-
 rimizi gören, bizi eleştiren ve bize yar-
 dımcı olan kişilerden meydana gelir, en
 küçük bir başarısızlıkta umutsuzluğa ka-
 pılacak olanlar, henüz sosyalist potan-
 siyele dahil edilmeye hak kazanmış de-
 ğildirler.

İkinci olarak bu tavır seçimleri ve
 oy meselesini abartmak demektir. Sos-
 yalistler seçimlere sadece, yüksek oylar
 almak, oy sayısını artırarak itibarları-
 nı yükseltmek için girmezler. Elbette se-
 çimlerden başarılı çıkmak, önemlidir.
 Ama bu herşey değildir ve sadece bu
 amaç güdüldürse, hiçbir şeydir.

Sosyalistler seçimlerde sosyalist
 ajitasyon ve propagandayı yaygınlaştır-
 ma, siyasi gerçekleri açıklama ve hal-

Sosyalistlerin alacağı oy çalışmada kitlelerle ve onları daha ileri önlendirmektir

ka somut hedefler gösterme çalışmalarını yoğunlaştırırlar.

Ayrıca sosyalist partiler sadece seçimden seçime halkın karşısına çıkan partiler değildir veya öyle olmamaları gerekir. Biz, işçi ve emekçi yığınlarının bizi değerlendirirken sadece aldığımız oy sayısına bakmalarını değil, daha çok kendi mücadelelerinde ne kadar yer aldığımızı, onlara öncülük etmede ne kadar başarılı olduğumuza bakmalarını isteriz.

Sosyalist partiler, fabrikada, tarlada, gecekonduda, köyde, kentte, okulda daima kitlelerin içinde ve yanında olan, grevde, direnişte, boykotta, yürüyüşte, mitingte onlarla omuz omuza mücadele eden ve öncülüğü başarabilen partiler olmak zorundadırlar. Sosyalistliğin bundan başka ölçüsü yoktur. Örneğin, Presiz Fabrikasında mücadele eden işçi «TSİP Kartal'da 32 oy aldı, bu partide hayat yok» demiyor, tersine TSİP üyelerinin kendi somut eyleminde yanındaki davranışına bakarak TSİP'i değerlendiriyor.

Ve bizim örgütlemekle görevli olduğumuz sosyalist potansiyel budur. Sosyalist partilerle burjuva partileri arasındaki farkı bunların seçimlerde aldıkları oy sayısına göre değil de, kendi somut mücadelesinde hangisinin ne kadar ve nasıl yer aldığına bakarak değerlendirilen işçi liderleri, ileri işçilerdir. Ve bunlar seçimlerde artık kimin iyi laf yaptığına değil, çok daha başka şeylere bakıyorlar. Geniş emekçi yığınların örgütlenmesi ancak yetişmiş ve yetişmekte olan ileri işçi ve halk liderlerinin örgütlenmesinden geçecektir.

Seçimlerde az oy alınması sosyalizm için bir kayıp değildir, tersine seçimleri sosyalizmin fikirlerinin yayılması için kullanmamak bir kayıptır. Sosyalizm propagandası tabii ki somut meyvalarını hemen vermez, ama bu uzun süreli çalışmanın önemli bir unsurudur. Sosyalistlerin seçimlerde az oy almasının kitleler nezdindeki itibarlarını yitirmelerine yol açacağı da doğru değildir. Çünkü bizi öncelikle ilgilendiren kitle, ileri işçi ve halk temsilcileri kitlesidir. Mücadele içindeki kitledir.

Öte yandan, önemli olan seçimlerde, emekçi halkın politikaya olan ilgisinin arttığı bu dönemde, sosyalizmin bağımsız sesinin duyurulmasıdır. Meydanın burjuva - bezirgân partilere boş bırakılmamasıdır. Her türlü imkânın kitlelerde sınıf bilincinin uyanmasını sağlama yolunda kullanılmalıdır. Sosyalistler seçimlerde niçin kendi düzenledikleri toplantı ve mitinglerde, kendi bildiri ve afişlerinde kitlelere seslenmesinler? Bundan niçin kaçınılıyor?

Az oy alacağız diye, bu az ama çok değerli oyları niçin burjuva partilerin

kuyruğuna takılmasına izin verelim? Bu nasıl açıklanabilir?

Alınacak oy sayısı hakkında bir konuya daha değinmek isteriz. Yeni TİP yöneticileri, Parti yeniden kurulmadan önce bir çok kere, 1971 öncesinde TİP'in Türkiye'de 300 bin civarında oya sahip olduğunu, 1961 - 71 döneminde önemli bir sosyalist potansiyelin yaratıldığını ve bunda TİP'in en büyük paya sahip olduğunu ve bugün söz konusu oy potansiyelinin daha da artmış olduğunu belirtmişlerdir. Ve hatta bu gücü, kendi başlarına yeni parti kurmanın nedeni olarak, yani kendilerinin Türkiye sosyalist hareketinin en önemli gücünü temsil ettiklerinin göstergesi olarak öne sürmüşlerdir. TİP Genel Başkanı işçi sınıfının bölünmüşlüğü diye bir sorun yoktur, diyerek mevcut sosyalist potansiyelin TİP'e ait olduğunu ileri sürmüştür.

Şimdi ise seçimlerde az oy alınacağı öne sürülmektedir. Bu durumda bu 300 bin oyun nereye gittiği sorusunun kendi açıklarından nasıl cevaplandırılacağı önemli bir merak konusudur.

Öte yandan kısmi senato seçimleri eski TİP'in İstanbul, Ankara, Adana, Tunceli, Diyarbakır gibi en çok oy aldığı illerde yapılacaktır. TSİP'in ve diğer gücüne çağrılan partilerin oy potansiyelleri, yeni yetişmiş ilerici ve sosyalist, CHP çizgisini aşmış onbinlerce öğrenci aydını da katarsak, TİP'in 300 bin oyunun daha da artması gerekirdi.

Gerçek, TİP'in eskiden kendisine oy veren 300 bin kişinin oyunun büyük çoğunluğunun oylarını artık kontrol etme durumunda olmamasıdır.

Peki TİP'in eski oyları nereye kanalize olmuştur? Sorunun cevabı, CHP dir. Sosyalist potansiyelin oyla değil, işçi sınıfının bağımsız politikasına sonuna dek bağlı kalan nitelik ile ölçülmesi gerektiği bundan daha iyi gösterilemez. Bugün, TİP seçimlere kendisi de girse, CHP'nin solundaki partiler birleşerek de girseler, eski TİP'in düzeyine oy bakımından gene erişemeyeceklerdi.

TİP yöneticileri şimdi seçimlere girerek, kendi oy potansiyellerinin gerçek düzeyinin gizleneceğini, yani mevcut kayıpların gözlerden saklanacağını sanıyorlar. Daha da önemlisi CHP'nin oylarını biz arttırdık diye bundan bir de pay çıkarılabilecektir.

MC Partilerinin Oy Oranının Azalmasının Alternatifi Niçin Sadece CHP Oylarının Artmasıdır?

● TİP'in mektubunda öne sürülen üçüncü neden, seçimlerin Türkiye'nin siyasî yapısında önemli değişikliklere yol açacağı, MC iktidarına karşı bu se-

Sosyalistler seçimlere sadece, yüksek oylar, almak, oy sayısını arttırarak itibarlarını yükseltmek için girmezler. Elbette seçimlerden başarılı çıkmak, önemlidir. Ama bu herşey değildir ve sadece bu amaç güdülse, hiç bir şeydir. Sosyalistler seçimlerde sosyalist ajitasyon ve propagandayı yaygınlaştırma, siyasî gerçekleri açıklama ve halka somut hedefler gösterme çalışmalarını yoğunlaştırırlar.

çimlerin bir referandum olacağı görüşüdür. «Biz seçimlere boykot etmeden ve katılmadan yana değiliz» diyerek, TİP yöneticileri seçimlerde CHP'yi destekleyeceklerini açıklıyorlar. Bunu açık açık yapmalarını, CHP'nin desteklenmesi gerektiğinin açık açık savunulmasını beklerdik.

Bu bir yana, asıl önemli olan TİP yöneticilerinin CHP'den önemli şeyler beklemeleridir. CHP niçin desteklenmelidir? Bunun açıklaması niçin yapılmamaktadır? CHP nasıl görülmektedir? Hangi sınıfsal çıkarların savunucusu olarak bakılmaktadır CHP'ye? CHP'den ne beklenmektedir? TİP yöneticileri bütün bunları TİP genel sekreterinin sahibi olduğu Yürüyüş dergisinde açıklayabilirlerdi. Fakat, hayır, herşey, karanlık bir sis perdesi içinde bırakılmakta, CHP nin ne kadar ilerici kabul edildiği açıklanmamaktadır.

Halbuki mevcut şartlarda, her sosyalist, bir CHP iktidarının, sosyalist mücadelenin sürdürülmesi açısından, bir MC iktidarından, daha elverişli şartlar demek olduğunu açık açık söylemelidir. Tıpkı aynı CHP iktidarının halkın hiç bir temel derdini çözemeyeceğini ve buna niyeti de olmadığını açıklamasının gerektiği gibi.

Biz başından beri CHP'nin yapısının ve politikasının açıklanması için çalıştık ve bugün bu konuda net ve tutarlı bir görüşe sahibiz. Niçin TİP'in bu konuda bir görüş bildirmesine raslanmıyor?

TİP CHP'nin desteklenmesinin nedeni olarak MC iktidarına son verilmesi gerektiğini öne sürmektedir. MC oylarının düşmesinin, MC'yi zor durumda bırakacağını söylemektedir.

MC partilerinin oylarının düşmesi için MC partilerinin daha az oy alması yeter. CHP'nin oylarının artması bunun için acaba niçin gerekli olmaktadır? CHP'nin dışındaki partiler birlikte seçime girseler ve seçim sonuçlarında MC nin oyları CHP ile bu partilerin oy toplamından daha az olsaydı, MC'nin oyları azalmamış mı olacaktı? MC referandumu kaybetmemiş mi olacaktı? Niçin MC oylarının azalmasının alternatifi, sadece CHP oylarının artması olarak görülmektedir acaba? Tüm sol oylar, ister CHP'ye verilsin, ister onun solundaki partilere verilsin, bir bütün olarak «MC'ye Hayır» demek olmayacak mıydı?

Böylece 12 Ekim seçimleri TİP yöneticileri tarafından sadece MC için bir referandum olarak değil, MC ile CHP arasındaki bir referandum olarak görülmektedir.

Seçimlere katılma imkânı bulunmayan sosyalistler seçimleri boykot etmeyeceklerdir. Tersine en aktif bir şekilde seçim döneminde görüşlerini açıklamaya çalışacaklar sosyalistlerin katılmadığı bu seçimin anti - demokratik olduğunu vurgulayacaklar ve şu veya bu partiyi değil ilke olarak her bölgede en ilerici adayın desteklenmesini isteyeceklerdir.

Seçimlerde MC'nin geriletilmesi başta gelen görevdir. Mevcut şartlarda bundan CHP'nin sağ sosyal demokrat merkezi kârlı çıkabilir. Bu mükündür. Ama, bu seçimlere boykot etmeyi gerektiren bir neden değildir. Acil hedef faşist MC nin iktidardan indirilmesidir. CHP reformizmi şu anda halkımızın hayatı çıkarları karşısındaki en önemli tehlike değildir. Sosyalistler, bağımsız olarak seçime girmeye çalıştılar, bu mümkün olmadı. Ama bu imkânsızlık, MC iktidarına son verme mücadelesinde yer almamızı, seçimlerde bu mücadeleye belli bir katkıda bulunmamızı, işçi sınıfının dışındaki sınıfların çıkarlarıyla sınırlı başka çizgilerle faşizmin geriletilmesi doğrultusunda, aynı mücadele içinde olmamamızı gerektirmez. Bu tavır TİP yöneticilerinin tavırlarıyla asla aynı değildir. Çünkü demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde işçi sınıfının bağımsız politikasına titizlikle sahip çıkmak ile hiçbir çaba göstermeden kitlelerin peşine takılmak arasında nitel fark vardır.

Sosyalist Birlik Sorunu

TSİP'in seçimler için yaptığı öneriye TİP'in cevabının yayınlandığı Yürüyüş dergisinin aynı sayısında, TİP genel başkanının, sosyalist birlik konusundaki bir yazısı da yayınlandı.

Sayın Boran bu yazıda özetle, sosyalist birlik ile demokratik gücünün birbirine karıştırılmamasının gerekli olduğuna değiniyor ve fikirlerini sosyalist birlik konusunda yoğunlaştırıyor. Bunun kolay halledilecek bir sorun olmadığını belirtiyor.

Bu görüş doğrudur, fakat TSİP, seçim önerisini getirirken sosyalist birlik konusunu gündeme getirmemiştir. Sol partilerin birlikte seçime katılmalarının sosyalist birliğin sağlanması şeklinde yorumlamamıştır. Tersine TSİP başından beri, iki «birlik» kavramının apayrı olduğunu, temel birliklerin ve temel ayrılıkların ancak prensip mücadelesinden ve işçi sınıfı pratiğinden geçerek oluşup netleşeceğini defalarca belirtmiş, birliğin masa başında değil de, sınıf temelinde kurulacağını dile getirmiştir. Birlik konusunda savunduğu ilkeleri sıralamıştır.

Bu nedenle, gündemde olan sadece bir güç birliği çağrısı iken, sosyalist birlik konusuna aynı sayfada dikkat çekilmesini anlamsız bulduk. Yanlış anlamalara meydan vermemek için sosyalist birlik konusundaki tavrımızı net bir şekilde koyan KİTLE'nin 27 Mayıs 1975 tarihli 61. sayısında çıkan Sosyalist Hareketin Birliği ve Bölünmüşlüğü yazısının bir kere daha okunmasını, bu günkü koşullarda orada belirtilen görüşlerimizde bir değişiklik olmadığını hatırlatmayı gerekli görüyoruz.

TSİP tüm işçi sınıfı sosyalistlerinin, işçi sınıfının ileri düzeydeki merkezi siyasî otoritesine varmaları için çetin, sabırlı ve kararlı bir prensip mücadelesini sürdürmeye, işçi sınıfı pratiği ve temeli üzerinde sosyalist birliği sağlama yolunda mücadele etmeye devam edecektir.

İşçi sınıfı ve müttefikleri

SSCB Bilimler Akademisi, Uluslararası İşçi Sınıfı Hareketi Enstitüsü tarafından hazırlanan tezleri kapsayan bu yazının başlangıç kısmı, Kitle'nin geçen sayısında yayınlanmıştı. Her iki kısmın dipnotları bu sayıda verilmektedir.

Kitle'de iki sayıdır yayınlanmakta olan «İşçi Sınıfı Müttefikleri» adlı yazı gelişmiş kapitalist ülkelerdeki ittifaklar sorununa ışık tutmaktadır. Ülkemiz şartları açısından da soruna yaklaşımda önemli ipuçları getiren yazıyla ilgili olarak, İttifaklar Politikasının İlkeleri hakkında kısa bir açıklama yapmayı faydalı buluyoruz.

İttifaklar politikası

Sosyalist literatürde ittifak kelimesi herşeyden önce, sınıflar ve sosyal gruplar arasındaki bir ilişkiyi ifade eder. Toplumdaki her hangi bir sınıfın ittifak politikası, onun, amaçlarını gerçekleştirmek için diğer sınıf ve tabakalarla birleşmesine yönelir. İttifak politikasının objektif temeli, müttefiklerin ortak çıkarlarının sürekli ya da geçici, geniş ya da dar kapsamlı bir uyumudur. Sınıflar ya da sosyal tabakalar ancak aralarında ortak çıkarlara sahiplerse ittifak yapabilirler. Her ittifakın temeli ortak çıkarların sağlanması için ortak mücadeledir. Çıkarların uyumması belli bir süre için olabileceği gibi, sürekli de olabilir. Bir çok konuda olabileceği gibi belli konularda da olabilir.

İşçi sınıfının ittifaklar politikası onun tarihsel misyonundan çıkar. İşçi sınıfının tarihsel misyonu, sınıflı topluma son vererek sınıfsız toplumu kurmak ve böylece bütün toplumun sömürü ve baskıdan kurtulmasını sağlamaktır. İşçi sınıfı sadece kendisinin kurtarıcısı değil, aynı zamanda bütün toplumun kurtarıcısıdır. Tüm insanlığın kurtuluşu sosyalizmdir ve sosyalizmi gerçekleştirme görevi en başta işçi sınıfındır.

İşçi sınıfının, kendi partisinin öncülüğünde tüm toplumun kurtuluşu için mücadele etmesi, onun sınıf çıkarlarının toplumsal gelişmenin kullarıyla objektif olarak uyummasının bir ifadesidir. İşçi sınıfının çıkarı kapitalist sömürünün kaldırılıp sosyalizmin kurulmasındadır, aynı zamanda toplumsal gelişmenin diyalektiği de kapitalizmden sonra sosyalizmin kurulmasına götürmektedir. İşte, gerek bu objektif uygunluk, gerekse işçi sınıfının tüm toplumun kurtuluşuna yönelmesi, onun ittifaklar politikasının belirlenmesinde tayin edici esas faktörlerdir.

İşçi sınıfının ittifaklar politikasının amacı, bütün ezilen ve sömürülenlerle birlikte, siyasi iktidarı almak, ve tarihsel bir süreç içinde toplumun sınıflara bölünmüş haline son vererek sınıfsız bir düzenin kurulmasını sağlamak için, işçi sınıfı öncülüğünde halkın demokratik iktidarını kurmaktır. İttifaklar politikası bu amama yöneliktir.

İttifaklar politikasında köylülük sorunu her zaman temel bir konu olmuştur. İşçi sınıfıyla birlikte toplumun maddi zenginliğinin yaratılmasına katkıda bulunan ve gerek kapitalizm öncesi, gerekse kapitalist sömürü biçimleri ile sömürülen ve ezilen emekçi köylülükle sürekli ittifak ve bu ittifakın pekiştirilmesi, işçi sınıfı sosyalizminin ittifaklar politikasının önemli bir meselesi olmuştur ve olmaktadır.

Özellikle emperyalist dönemde, kapitalizmin çelişkilerinin hızla derinleşmesi köylülükle ittifakı, bu ittifakın mücadelenin farklı aşamalarında farklı muhtevayla düzenlenmesini, bütün ülkeler işçi sınıflarının iktidar mücadelesindeki en önemli bir görevi yapmıştır. Gene özellikle, emperyalist sömürü altında olan, kapitalizmin nispeten az gelişmiş olduğu, kapitalizm öncesi ekonomi şekillerinin etkinliğini sürdürdüğü ülkelerde, işçi-köylü ittifakı sorunu çok daha önem kazanmakta ve iktidarı mücadelesinin temel meselesi olmaktadır.

Emperyalist baskı ve tahakküm, kapitaliz-

(Devamı 10. Sayfada)

İşçi sınıfının müttefiklerinin yeri ve tavrı konularının tahlilinde, yalnızca mücadelenin genel - demokratik, anti - tekel aşamasının ortak özellikleri değil, ayrıca ekonominin, iç politikanın ve uluslararası durumun o andaki somut özellikleri de göz önüne alınmalıdır. Öte yandan uluslararası yumuşama sürecinin ve kapitalist ülkelerdeki kriz olgularının bu dönemdeki keskinleşmesinin orta tabakaların politik tavırları üzerine nasıl bir etki yaptığının tartışılması da faydalı olacaktır.

Yumuşama (detant) genel olarak, anti - tekel mücadelenin sosyal temelinin genişlemesine ve mücadelenin hareketlenmesine katkıda bulunmaktadır. Küçük burjuvazi uzun zamandan beri, militarist - şovenist propaganda en çabuk kapılan gruptu. Bu durum, küçük burjuvazinin, soğuk savaşın en üst noktasında, emperyalizmin sosyalist ülkelerle askerî - politik çatışma stratejisinin dayandığı kitle tabanının en önemli unsurunu teşkil etmesine yol açmıştır. Küçük burjuvazi anti - sovyet ve anti - komünist önyargıların yayılması için elverişli bir alanı oluşturuyordu ve bu durum, işçi sınıfının bu sosyal grupla işbirliği yapmasını güçleştiriyordu.

SBKP XXIV. Kongresinin Barış Programı'nın gerçekleştirilmesindeki başarılar bu işbirliğinin önündeki bazı engelleri kaldırmıştır. Fakat kitle psikolojisinin değişmesi doğal olarak karmaşık ve uzun bir süreçtir. Önde gelen kapitalist ülkelerdeki küçük burjuva kesimlerinin kafalarını bulandıran milliyetçilik ve büyük güç şovenizmi ideolojileri hiçbir şekilde yokolmamıştır. Uluslararası yumuşama, gerek farklı toplumsal düzene sahip ülkelerin askerî - politik çatışmasının keskinleşmesinin mümkün sonuçları, gerekse barışçı bir arada yaşamının olumlu perspektifleri konularında açık bir görüşe sahip kesimler üzerinde daha güçlü bir etkide bulunmaktadır.

Kapitalist dünyanın yaşamakta olduğu kriz de anti - tekel eylemlerin güçlenmesine yol açmaktadır. Kriz, emekçilerin büyük kesimlerinin maddi durumlarını genel olarak kötüleştirmiş ve böylece ortak tabakaları da yeni güçlüklerle karşı karşıya bırakmıştır. Mamul maddelerde satışların düşmesi ve siparişlerin azalması (ki çok büyük firmalar bile bundan zarar görmüşlerdir) birçok küçük işletmeyi iflâsa sürüklemiştir. Özellikle küçük işletmelerin oranının nispeten yüksek olduğu, hizmet, ulaştırma ve turizm - otelcilik sektörlerindeki küçük işletmeler ciddi zorluklarla karşılaşmışlardır. Olağanüstü «kriz önleyici tedbirler», çoğu durumda devlet dairelerinde ve belediyelerde çalışan memurların artan sayıda işsiz kalmasını ve bunun sadece küçük memurları değil, orta kategorileri de kapsamaması birlikte getirmektedir. Sanayide uzmanlık ve menejerlik gibi kategorilerde kitle halinde işsizlik, savaşın sonra ilk kez yüksek boyutlara ulaşmıştır. Sosyal ve kültürel ihtiyaç maddelerine talebin azalması, üretici olmayan kesimdeki birçok entellektüel meslek için güç durumlar yaratmıştır.

Bütün bu sarsıntılar doğrudan, orta tabakalar için de egemen sınıfın politikasına karşı hoşnutsuzluğun, günümüzde eskiye oranla çok daha fazla yayılmasına yol açmıştır. Bu hoşnutsuzluk hangi yönde gelişmektedir? Burjuva - reformist hükümetlerin iktidarda olduğu yerlerde, ekonomik düzensizlikler orta tabakaların bir kesimini sağa yönelmeye, hatta bazı durumlarda aşırı sağcı, gerici güçleri desteklemeye itebilir. Fakat genel olarak, orta tabakaların politik tavırlarındaki değişiklik, öncelikle demokratik ve ilerici güçlerin fethettikleri mevzilerin sağlamlığına bağlıdır. Eğer bu etki yeterli ölçüde güçlüyse, o zaman, sadece orta tabakaların sağa yönelmeleri durdurulmakla kalmaz, ayrıca bunlar daha aktif bir şekilde anti - tekel mücadeleye dahil edilebilirler.

İşçi sınıfının müttefiklerinin devrimci potansiyellerinin değerlendirilmesinde sadece yukarıda sayılan objektif sosyo - ekonomik ve politik faktörler değil, ayrıca subjektif faktörler de son derece önemlidir. Gerek işçi sınıfının gerekse müttefiklerinin bilinç düzeyleri, örgütlülükleri ve mücadele güçleri, bize göre, bunlar da ayrıntılı bir şekilde incelenmesi gereken konulardır.

Birçok olgu, orta tabakaların çeşitli kategorileri-

nin politik olgunluğunun artmakta olduğuna tanıklık etmektedir. Çok sayıda memur grupları giderek daha sık proleter mücadele yöntemlerine sarılmakta «kaygan ücret tarifeleri»nin getirilmesi; asgari ücret sap tanması; emeğin yoğunlaştırılmasını amaçlayan tedbirlerin kaldırılması; politik faaliyet gösteren emekçilere baskı yapılmaması vb. gibi işçi sınıfı için karakteristik talepler öne sürmektedir. Bu taleplerin gerçekleştirilmesi mücadelesi, katılanları sadece objektif değil, aynı zamanda subjektif olarak da işçilere yaklaştırmaktadır.

Memurlar da sanayi proletaryasını izleyerek, her gün daha aktif bir şekilde meslek örgütlerinin kurulmasını, bunların tanınmasını ve işyerinde politik ve sendikal bakımlardan faaliyet göstermelerini ve iş şartlarının denetlenmesini talep etmektedirler. Çeşitli tip-te grevler, grev gözçülerinin konulması, boykot, gösteriler vb. gibi sanayi işletmelerinde denenmiş mücadele yöntem ve biçimlerine başvurmaktadırlar. Bildiriler ve megafonlarla, «kamuyuna açıklamalar»la halkla ilişki kurmaya, mümkün olan en geniş desteği ve dayanışmayı sağlamaya çalışmaktadırlar. Bütün bunlar, örgütlü işçi hareketiyle işbirliğini geliştirmektedir.

İşçi sınıfı yeni orta tabakaları proleter mücadele biçimleri kullanmada aktif bir şekilde desteklemekte ve gerek bunların kendilerine özgü taleplerini, gerekse diğer emekçi gruplarla özdeş olan taleplerini (işsizlik tehdidine karşı, vergi yüklerine karşı ve hayat standartlarının düşmesine karşı eylemler) savunmaktadır.

İşçi sınıfının müttefikleri sorununun somut muhtevası, önceden de belirtildiği gibi, işçi sınıfının, mücadelenin farklı aşamalarında önüne konan görevlerin karakteri ve işçi sınıfı ile proleter olmayan sosyal grupların objektif çıkarları tarafından belirlenir. Genel - demokratik, anti - tekel mücadele aşamasından sosyalist dönüşümler aşamasına geçilmesiyle birlikte, sınıf güçlerinin sıralanması normal olarak büyük ölçüde değişir ve bu yüzden işçi sınıfının müttefikleri sorunu bir çok yönden yeniden ele alınır. İşçi sınıfının mücadele deneyleri, sosyalist dönüşümler aşamasında orta tabakaların desteğini korumanın son derece önemli olduğunu göstermektedir. Lenin, mücadelenin bir aşamasından diğerine geçişte, sınıf güçlerinin gruplaşmasının ana yönlerini önceden görme ve geçici müttefikleri sürekli müttefiklerden, sağlam, dayanıklı müttefikleri, sallantı müttefiklerden ve yan çizecek tabakalardan ayırma yeteneklerinin çok önemli olduğunu vurguluyordu.

Anti - tekel mücadelenin muhtevası, ancak sosyalist perspektif gözönüne alınırsa doğru bir şekilde belirlenebilir. Böyle bir stratejik yönelme, toplumdaki sosyal, ekonomik ve politik dönüşüm süreçlerinin gelişmesi ve derinleşmesiyle, ilerici, demokratik güçlerin daha sıkı birbirlerine bağlanmasını, proleter olmayan kitlelerle ilişkilerin geliştirilmesini ve derinleştirilmesini ve bunların mücadele potansiyellerinin yükseltilmesini sağlar.

Mücadelenin, günümüzdeki genel - demokratik, anti - tekel aşamasındaki işçi sınıfının müttefikleri sorunu üzerine olan tartışma ile ilgili olarak getirmek istediğimiz konular bunlardır.

- 1) Lenin, Eserleri; Cilt 31, s. 57.
- 2) Aynı yerde; Cilt 29, s. 410.
- 3) Ücretli işçilerin yapısı, işçi sınıfının toplam ücretli ve maaşlılar içindeki ve toplam çalışabilir nüfus içindeki oranı ile ilgili istatistik veriler için, örneğin SSCB Bilimler Akademisi Uluslararası İşçi Sınıfı Hareketi Enstitüsü'nün şu kitabına bakılabilir: «Dünya Devrimci Sürecinin Öncü Gücü Olarak İşçi Sınıfı» Sagladın, Galkın, Timofejef. Moskova 1973, s. 51 - 67.
- 4) Brejnev, Lenin'in Yolunda; Cilt 3, s. 525 - 26.
- 5) Lenin, Eserleri; Cilt 21, s. 60.
- 6) Aynı yerde; Cilt 7, s. 32.
- 7) Aynı yerde; Cilt 10 s. 72.

EGEMEN SINIFLAR LİCE HALKINI BİLE BİLE TOPRAGA GOMDU

Lice'de deprem şüphesiz ki önce doğal bir afetti. Ama ölü sayısının bu kadar artmasının tek sorumlusu vardır: o da gerici iktidar ve sömürü düzenidir.

Atatürk üniversitesinin bir uzmanlar kurulu tarafından Lice'nin birinci dereceden deprem bölgesinde olduğu çok önceden bildirildiği halde, Lice halkının konut sorunu burjuva iktidarları tarafından hiç ele alınmadı. Aksine son aylarda jet hızıyla çıkan yeni deprem haritalarında LİCE birinci dereceden deprem bölgesi olmaktan çıkarılıp 3. bölgeye kondu.

Baskı ve zulüm, halkın ölümlerine tehlikesiyle karşı karşıya bırakılması, bununla da kalmadı. Asıl depremden sonra Lice halkı MC iktidarı tarafından bile bile toprak altında, enkaz altında ölüme terk edildi.

Deprem saat 12.24'de oldu. Diyarbakır'da ise ancak saat 13'de duyuldu. Diyarbakır'dan Lice halkına ilk yardıma gelenler TÖB - DER, GSDB örgütlerinin ve diğer demokratik ilerici örgütlerin üyeleri oldu. Polis, Lice halkının yardımına koşanların, mahallelere dağılıp yaralıların kurtarılması için çalışmalarını engellemeye çalıştıysa da, bunu başaramadı.

Diyarbakır valisi, Lice'ye geldiğinde ilk sorduğu soru «Kaymakam kurtuldu mu?» oldu. Askeri birlikler ise Diyarbakır'dan 45 dakikalık Lice'ye, ancak gece saat 23.30'da gelebildiler. Kurtarma çalışmalarına ise ancak ertesi gün başlanabildi.

Ertesi gün çeşitli kamu kuruluşlarından da kurtarma ekipleri geldi. Ama hiç biri kurtarma çalışmalarına katılmadılar. Bazı yöneticiler «Biz buraya gövde gösterisi için geldik» bile diyebiliyordu. Lice'liler, «Hiç olmazsa kazma kürek ve rin, kendi işimizi kendimiz görelim» diyorlardı. Bunu bile yapmadılar.

Helikopterler ise, köylere ulaşmaya çalışacakları yerde, büyük gazetelerin muhabirlerine verilmişti. İktidar ve temsilcileri için, enkaz altındaki Lice halkının kurtarılması değil, burjuva basınının satışını arttırmak için «ilginç» haberlerin ulaştırılması önemliydi.

TRT Diyarbakır radyosu deprem haberini ilk başta vermedi. Deprem saat 13'de duyulduğu halde, radyo haberi ancak 16.50'de, o da Diyarbakır ilericiilerinin büyük baskısı sonucunda verdi.

TRT ve basının verdikleri bütün haberlerin aksine, pazartesi gününe kadar Lice'de ne tek seyyar hastahane, ne de tek bir seyyar mutfak bulunuyordu. Bütün haberler uydurmaydı. İlk gelen ekmeçler ise, polis ve askerlerle gazetecilere dağıtıldı.

Bu sırada, savcı, jandarmaları enkaz kaldırma yerine, depremde yıkılan cezaevinden kaçan mahkûmların peşine gönderiyordu.

Lice'ye gelen çadırlar dağıtılırken, halk, «hazırola» geçiriliyor, yaralı ve hastalar çadır dağıtan görevlilerin karşısında «hazırola» a geçme-yince dipçikleniyordu.

İlk günler Lice'liler kendi ölümlerini kendileri kaldırdılar. Enkaz altındaki yaralıları kendileri çıkardılar. Ama ne kadarını?

Lice depreminde ölenlerin sayısı üç binin çok üstünde; tahminlere, tanıklara göre 8 bine yakındır. Eğer hemen depremden sonra kurtarma çalışmaları başlasaydı, bu sayı 3-4 binde kalırdı. Fakat Lice'lilerin cezalandırılması gerekiyordu. Bu yüzden ölüme terk edildiler. Diri diri gömüldükleri toprağın altında bırakıldılar. Ege-

men güçler, iktidar, Lice halkını bile bile toprağın altında bıraktı.

Peki bütün bunlar niçin böyle yapıldı? Lice halkının yardımına niçin koşulmadı? Neydi Lice-lilerin egemen sınıflar açısından suçu?

Liceliler önce «doğulu» ydu. Sonra da devrimci ve ilerici...

Lice 1965 seçimlerinde TİP'e 4 bin 500 oy verdi. 1965'de TİP, Türkiye'de tek bir ilçede seçim kazandı: Lice'de.

Lice 1973 seçimlerinde 10 bin geçerli oyu-nu şöyle dağıttı: CHP: 3.400, AP: 1.200, CGP: 250, MSP: 1.350, MHP: 40 ve DP: 2.250. DP'nin oylarını sonradan CHP'ye geçen Hasan Değer aldı. Hasan Değer Lice'lidir. Bağımsız bir aday ise 1.500 oy almıştır. Görülüyor ki yeni bir seçimde LİCE halkı MC partilerine hiç de fazla oy vermeyecektir.

Türkeş'i Diyarbakır'da konuşurken kaçır-tan Diyarbakır halkının içinde en önde Liceliler vardı. Depremden sonra Lice'ye gelen Demirel ve iki bakan Lice'liler tarafından uzun uzun yuhalandılar. Hemen geri döndüler.

Lice'liler ilerici ve devrimciydi. Anti-faşist ve MC iktidarına bu bozuk düzene karşıydı. Bu yüzden bile bile ölüme terk edildiler.

Lice'li bir kaç emekçi geçen hafta Ankara ve İstanbul'da bir basın toplantısı düzenleyerek bu gerçekleri kamuoyuna açıkladılar. CHP merkezine telefon eden Liceliler, CHP'nin Lice'ye gönderdiği heyetten bir kişinin bile olsa Anka-

ra'daki basın toplantısına gelerek, anlatılanların doğru olduğuna tanıklık etmesini istediler. Fakat CHP, Lice halkının çektiklerini bildiği halde bu konuda tek bir açıklama bile yapmıyor ve Lice halkının devrimci olduğu için cezalandırılmasına göz yumuyordu. CHP bu yüzden toplantıya hiç kimseyi göndermedi. Gerçeklerin açıklanmasına katılmayı göze alamadı.

Lice halkının yardımına en başta Diyarbakır'ın ilerici ve devrimcileri koştu. Ergani, Siverek ve Silvan'ın devrimci halkı yardım gönderdi Liceli kardeşlerine.

Lice deprem felâketinin doğaldan çok sosyal bir felâket olduğunu belgeleyen olaylar işte bunlar.

Lice halkı önce birinci dereceden deprem bölgesinde köhne evlerde terk edilerek, sonra da depremin ardından enkaz altında bırakılarak iktidar tarafından bile bile ölüme mahkum edilmiştir.

Şimdi MC iktidarı sıkılmadan, seçim konuşmalarında, Lice halkına nasıl yardım ettiğinin propagandasını yapacaktır. Binlerce kefensiz gömülen ölüyü, binlerce evsiz kalmış emekçinin korkunç durumunu kendi çıkarlarına alet edecektir.

Lice halkı devrimci ve ilerici olduğu için egemen sınıflar tarafından suçlu görülerek ölüme mahkum edilmiştir. Lice felâketi bir toplu katliamdır.

TSİP'in Lice depremiyle ilgili bildirisi

«Hemen her yıl tekrarlanan bir «deprem faciası» bu yıl da meydana geldi. Doğu halkımızın binlercesi hayatını kaybetti, evinden barkından oldu. Bütün bunları bir «doğal afet» olarak niteleyip, üzüntü belirterek, başsağlığı dileyerek ve «seçim ve oy kaygılarıyla» olay yerine üşüşerek, hiçbir şeyi çözümlenmek mümkün değildir.

Afet doğal olduğu kadar hatta ondan daha fazla «sosyal»dır, «siyasal»dır. Gelmiş geçmiş iktidarlarının tümü, bugüne kadar, deprem ve benzeri olaylarda sadece boş sözlerle yada gösterişten ibaret siyasal yatırımlarla yetinmişlerdir. 1969 depreminde de yaraların en kısa zamanda sarılacağını bağırarak, olay yerine üşüşenler, aradan 10 yıl geçtiği halde, deprem bölgesindeki konut projelerini daha yeni ele almakta, olayın etüdünü daha yeni yapmaya çalışmaktadırlar. Üstelik, bu projelerin yetersizliğini ve siyasal yatırımdan öteye geçemediğini yetkililer de-

falarca belirtmişlerdir. Öte yandan, son zamanlarda deprem bölgeleri ve deprem konutları projeleri, tümüyle özel sektöre tatlı kârlar bağlama yönünden ele alınmakta, özel sektöre kâr sağlayabilecek yeni depremler beklenmektedir.

Bu deprem bölgeleri projesi ve konut politikası, çürümüş bir çapul düzeninin bir parçasıdır. Daha öncekiler gibi, son depremde hayatlarını kaybeden Doğu'lu emekçilerde sadece oy kaygısına ve seçim dönemlerine ve özünde bir avuç sömürücüye yönelik konut ve doğal afetlere karşı tedbir politikasının kurbanı olmuşlardır. Son olayda hayatlarını kaybeden emekçilerin tüm yakınlarına başsağlığı dilerken, tıpkı bu sömürü düzeninin sonucu olan ve iş kazası diye yutturulan iş cinayetleri gibi, son deprem faciasının da aslında bu sömürü düzeninin bir toplu cinayeti olduğuna dikkati çekeriz.»

LICE'DEKİ BİNLERCE ÖLÜ SÖMÜRÜ DÜZENİNİN KURBANIDIR

- LICE'DE DOĞAL AFET DEĞİL, EGEMEN GÜÇLERİN YARATTIĞI TOPLUMSAL AFET SÖZ KONUSUDUR
- GELMİŞ GEÇMİŞ TÜM İKTİDARLARIN KONUT VE DEPREM BÖLGELERİ POLİTİKALARI, SADECE SİYASAL YATIRIM VE OY AVCILIĞI OLMUŞTUR

Lice ve Diyarbakır çevresinden binlerce Doğu'lu emekçinin ölümüne sebep olan depremin tüm yankıları ve acısı devam ediyor.

Ölü sayısının yükseldiği, üç bini aştığı resmen haber verilirken, TÖB-DER, TÜM-DER ve olay yerine müşahit gönderen meslek örgütleri gerçek ölü sayısının resmi makamlarca saklandığını, aslında 8 bine varabileceğini ve böylece Lice-Diyarbakır depreminin Erzincan depreminin sonraki en büyük deprem afeti olduğunu bildiriyorlar.

Lice depreminin ortaya koyduğu gerçekler-se açık :

● Bugüne kadar ki bütün iktidarların «doğal afet» ve «konut» politikaları, sadece seçim yatırımlarına ve demagojilere dayanan, egemen güçlere hizmet eden, «doğal afet»leri büyük sermayeden çevre eşrafına, kapkaççısına kadar, her türden sömürücüye kârlar sağlayan bir politikadan başka birşey olmamıştır.

● Depremlerden sonra uzmanlarca hazırlanan raporlarda belirtilen hususların hiçbiri yerine getirilmemiş; öneriler, tavsiyeler asla kale alınmamış; önceden haber verildiği halde birinci dereceden deprem bölgesi olan yerler için deprem haritaları bile değiştirilmemiş, uzmanlarca önerilen konut politikaları uygulanmamıştır.

● Bütün partiler, bugüne kadarki konut ve deprem bölgesi politikalarıyla sadece bölgede seçim yatırımlarına yönelmişler, bu göstermelik uygulamalar ve projelere karşı çıkan uzmanları susturmanın yollarını bulmuşlardır.

● Depremlerden sonra, deprem felâketine uğrayan bölgelere gelen yardımlar, bugüne kadar hep yerine ulaşmadan kalmış; göstermelik birkaç uygulama dışında yurt içinden ve yurt dışından gelen tüm yardımlar, araçların, tüccarların elinde kâr aracı, ticaret metali haline gelmiştir. Erzincan Depreminde, Erzincan'ın yeniden kuruluşu için ayrılan fonlarla, Ankara'da inşa edilen yüksek bürokrat mahallelerinin anısı halâ unutulmamışken, Varto depremine gelen yiyecek yardımları halâ kutu kutu İstanbul bakkallarında bile satılmaktadır.

● Planlanan yeni konut inşaatı uygulamaları son derece yetersiz kalmış, 1966 Varto depreminin üstünden 10 yıla yakın süre geçtiği halde, halâ geçici yapıları yerine yenileri kurulamamıştır. Yeni binaların yapıldığı yerlerde ise, bu binaların yetersizliği, kullanışsızlığı, hâkin buraları konut olarak kullanamamalarına, çoğu yerde samanlık veya ahır olarak kullanılmasına kadar varan durumlara yol açmıştır.

● Her yeni deprem afeti, yeni bir çapul ve soygun imkânı hazırlamıştır.

● Bütün büyük depremlerde, ölü ve yaralı sayısı, can ve mal kaybı, konut politikasının yetersizliği, konutların dayanıksızlığı ve inşaat hataları, kerpiç ve yığma binaların, birinci, ikinci dereceden deprem bölgelerinde mutlaka yıkılma tehlikesiyle karşı karşıya olması ve kurtarma çalışmalarının yetersizliği yüzünden, son derece fazla olmuştur. Depremler aynı «iş kazası» adı verilen iş cinayetlerinde de görüldüğü gibi, bu soygun ve sömürü düzeninin bütün izlerini taşıyarak, kapitalist düzenin cinayetlerine cinayetler eklemiştir.

Deprem haritaları tümüyle yetersizdir ve her yeni depremden sonra değiştirilmektedir. Örneğin, son depremin meydana geldiği bölge, en son deprem haritalarında üçüncü derecede deprem bölgesi gösterilmektedir.

Son depremin ortaya çıkardığı gerçekleri özetlemek istersek : Depremin sonuçları «doğal afet» diye tevekkülle geçiştirilmek istenmektedir. Ancak, bilim adamlarının, resmî yetkililerin ra-

porlarında defalarca belirtildiği ve dünya ölçüsünde istatistiklerin gösterdiği gibi, depremin sonuçları, işin «doğal» yanına, bu bozuk düzenin bütün etkilerinin eklendiğini, yani «sosyal» yönünün ağır bastığını göstermektedir.

Aynı şiddetten bir depremin, deprem bölgesinin durumuna uygun yapıdaki binalarda aynı hasar yapmadığı, can kaybının asla bu seviyelere çıkmadığı, sadece sömürücülere kâr sağlamayı amaçlamayan doğru ve sağlıklı bir konut politikasının, işin doğal yönünü asgariye indirebildiği, açık gerçeklerdir.

İnsanın doğa üzerindeki hakimiyetinin, doğal afet denilen olaylarda üretici güçlerin gelişmesinin nasıl doğayı yenebileceğinin ve bunun nasıl bir sistem meselesi olduğunun bir göstergesi şüphesiz ki sosyalist ülkelerin uyguladıkları konut politikasıdır.

Sellerden, depremlere kadar tüm doğal afetlerin sonuçları, emperyalizmin kısıkcı altındaki ülkelerde birkaç misli ağır olmaktadır.

Öte yandan, en büyük depremlerin görüldüğü bölge Doğu olduğu halde, burası konut politikasının en yetersiz olduğu bölge niteliğini sürdürmekte ve Doğu halkı üzerindeki baskılar, bir de bu yönden artırılmış olmaktadır.

Bölgenin deprem haritalarında bile üçüncü dereceden deprem bölgesi gösterilmesi, Varto'dan bu yana geçen 10 yıl içinde halâ konut sorununun çözülmesinde adım bile atılmaması, konuyla ilgili her türlü sömürü ve «yolsuzluk» Doğu halkımıza Türkiye egemen sınıflarının uyguladığı politikanın bir başka alandaki yeni yansımasıdır.

